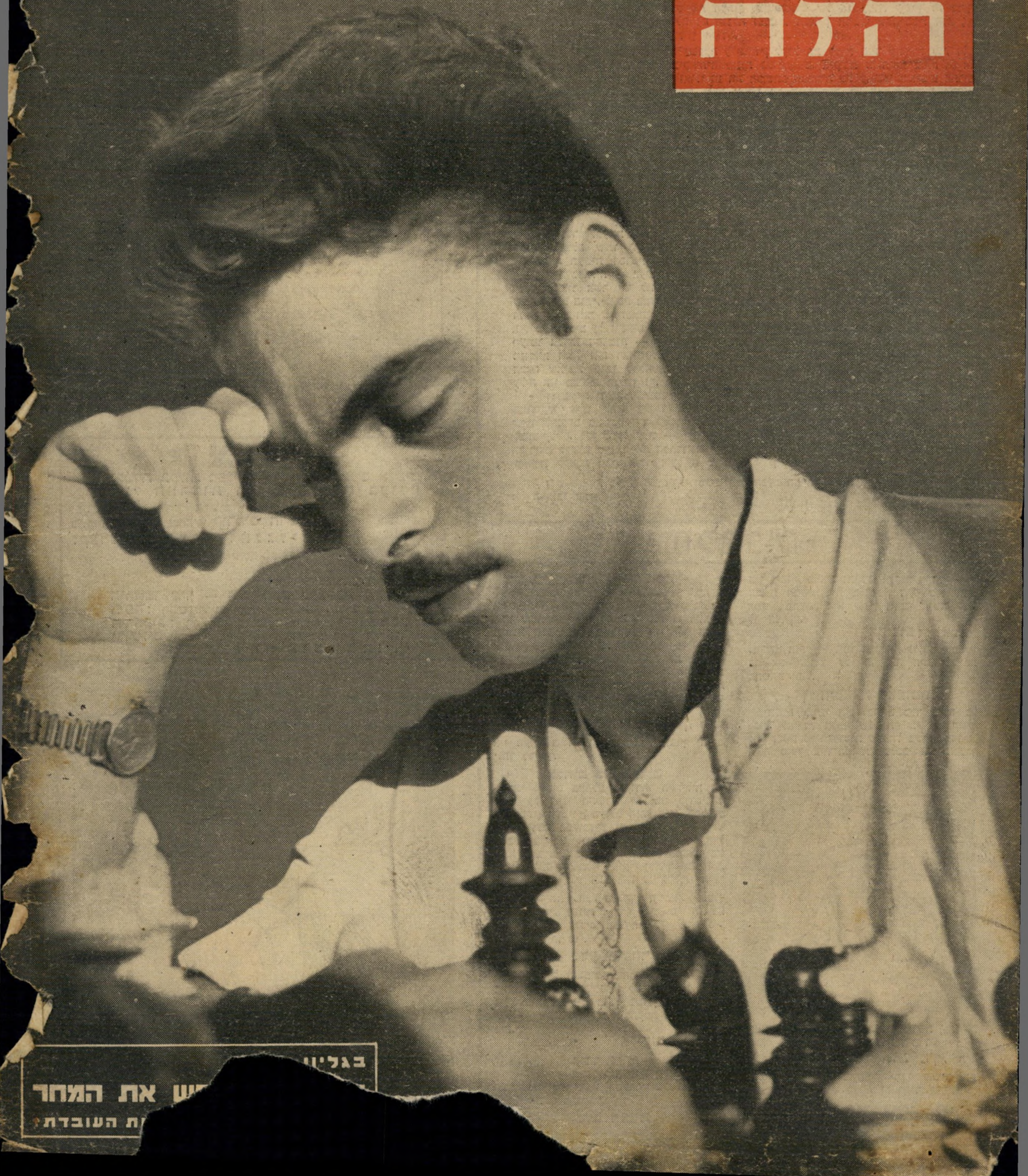

העולם הזה

בגליון

יש את המחר

החברה הטובה

לקוראינו

יום זה הוא לקוראינו ולנו יום שמחה ואיד כאחד. יום שמחה: כי בשבוע שעבר השיגה המערכת את המטרה הראשונה שקבעה לעצמה בשעה שרכשה את העתון לפני 4 חדשים: הכפלת התפוצה. ועוד שמחה: סוף סוף עלה בידינו להגדיל את תבנית "העולם הזה", ולהחזירו לגדלו מלפני 2 שנים. אחרי שעשינו את כל הסידורים כדי למנוע את בזבוזו אף של ס"מ אחד, יכול העמוד החדש ב-25% יותר חומר מאשר העמוד הקודם.

אולם שמחה כפולה זו נערכה במידת מה עקב הקיצוצים האכזריים בנר מטעם משרד הקיצוב, המכריחים אותנו להכניס את העתון למיטת-סדום של 16 עמוד. קיצוץ זה כמעט מבטל את כל התוספת שקוינו לה עם הגדלת המבנה, והגליון הנוכחי אינו מכיל אלא 5% יותר, חומר ותמונות, מאשר הגליון הקודם.

כדי שנוכל לפעול ברוחה מרובה עליו רק לקבל את כמות הנר המגיעה לנו, ולכן דרשנו במקצת כי תערך מיד ביקורת-השבועות בשבועונים. ביקורת זו היתה מגלה גם את עלית התפוצה של "העולם הזה" ואולי גם את תפוצתם האמיתית של עיתונים מסוימים אחרים, והיתה מאפשרת חלוקת נר הוגנת יותר. אולם עד היום הזה לא התחיל משרד הקיצוב בביקורת זו, שהוא עצמו דרש אותה — אולי מחשש פן תועיל הביקורת רק לעתון בלתי תלוי ובלתי-מפלגתי כ"העולם הזה", ותזיק לעתונות הנתמכת.

השפעתו של הקיבוץ במדינה גדולה עד אין ערוך מכוחו הכלכלי או המספרי. בשל כך בלבד כבר כדאי גם ל"עירוני" המושבע להקדיש תשומת לב לכל הנעשה בו. הנה מתאוננת ועידת מפא"י על "התרוקנות" הקיבוץ, על חוסר דור שני. מתעורר ספק ביחס להצלחת הקיבוץ גם מבחינה כלכלית וגם מבחינה חברתית, אין ספק ששינויים גדולים חלים במבנה חברה זו. הרפורמה על יום בידוד — השני בסדרת המאמרים על בעיות הדור הצעיר — תעזור, אולי, לקוראים לעמוד על שינויים אלה במבנה הקיבוץ — הקיבוץ האמיתי, לא זה של כרטי ויצ"ר.

מיכאל אלקבץ

ובקשר לבעיות הקולנוע — כדאי גם לשאול מדוע הפכו סרטי-התעמולה שלנו (וסרטים אחרים אין) לשמדבר בין הסרטים הקולנועיים. תעשיית הסרטים היתה יכולה להיות מעמודי התווך של התעשייה הישראלית — תעשייה שחמרי הגלם שלה הם הכשרון, הנוף, ושפעת האור אשר יש לנו למכביר. מיכאל אלמו, עורך הקולנוע של "העולם הזה", מנסה במאמרו להשוף את הגורמים לאחר הכשלונות המחפירים ביותר של האמנות המקומית.

כשמדברים על נושאים פוטוגניים, יש להזכיר את ג'הדען צלמים העומד במרכז החדשות — טיבט, "הארץ האסורה". ארץ מוררה זו מגוכחת ובכל זאת ראויה להערצה, תהיה, כנראה, הארץ הניטראלית הבאה שתפול קרבן למלחמת הגושים באסיה. מעט מהמעט הידוע עליה או מביאים בגליון זה.

ומתחרות העולם, לתחרויות "העולם הזה". ידענו שהמדור המוסיקלי שלנו אהוד על הקוראים — אך לא ידענו שהדברים יגיעו לממדים כאלה. עורך המדור הוצף במבול התשובות לחידונים המוסיקליים. כדי להקל עליו — ועל הפותרים — אנו מבקשים את הקוראים לרשום לעצמם את הפתרונות ולשלוח לנו את כל חמשת הפתרונות יחד. על המועד האחרון לקבלת הפתרונות נודיע עם פרסום החידון החמישי.

דוש, המקנא בעורך המוסיקלי, מגיש לכם הפעם תחרות משלו. אם נראית היא בעיניכם, אל תאכזבו אותו.

מכתבים

בין ביצות, פראים ותנאים אלאנושיים? מעשה הבנות המשתמשות ב"מצפון דתי" כדי להשיג תמט מהצבא הוא שפל, ואינני חושב שיש לו הצדקה.

דן רוב, תל-אביב

"העולם הזה" לא לימד טניגוריה על המשתמטות כי אם הצביע על התנאים היוצרים את ההשתמטות...

"דן" והפצצה האטומית

יחסים לנהגי האוטובוסים כבר עובר כל גבול. לא זה בלבד שאמרתם כי הם קוונים להם בתים מן הפרוטות שהקהל משלך ברחוב, והנה פוצץ צייר-המפות שלכם את הפצצה

האטומית שלו בדיוק בתחנה המרכזית ("העולם הזה" 669). מה אתם רוצים מחיינו?

נחג "דן", ת"א

דוש מבקש את סליחתך. יתכן שצייר את המפה אחרי שעמד חצי שעה בתור לאוטובוס.

הפרשן הצבאי אומר שהפצצה האטומית מועילה ביותר כשהיא מתפוצצת במים. אולי תשתמש העירייה שלנו בפצצה אטומית כדי להשמיד את החיידקים שהכניסה לים בשני האחרונות?

נינה דלר, ת"א

"נוער מחפש את המחר"

מארכם הראשון בסידרה "נוער מחפש את המחר" ("העולם הזה" 666) הוא שערוריה. "אין לו תקוה לשאת אשה, כי אין לו דיוור..." כשונה שבכל זאת מתתנים מדי יום ביומו אנשים צעירים שאינם דווקא בני מיליונרים. אם שני אנשים אוהבים זה את זה יתגברו תמיד על קשיים ממין זה. הראו שיש לכם דם וחפשו נא צעיר או צעירה שהם באמת נציגי הנוער. על אחריותי שלא תצטרכו לחפש רחוק.

חנה גורדשטיין, חיפה

אנו מקוים שיודם בידודי, בן הקיבוץ, יתאים יותר לסעמך.

אדהים בא מאדום

אני מסכים בהחלט לבקורתך השלילית של מידד על דרכי החקירה של מר טורטשינר (טורטיני) ודומיו ("העולם הזה" 668). התלויים במידה רבה במלומדים הנוצריים. אולם אינני מסכים בהחלט לדברי מידד עצמו על "האל שבא מאדום". בדבריו אלה הוא מראה, נגד רצונו, שגם הוא תלוי בחוקרי התנ"ך הנוצריים. אבן הם מרגלית, חיפה

מדוע? קרא: "ה", בצאתך משעיר, בעתך משדה-אדום, (שופטים ה') וכן "מי זה בא מאדום, חמוץ בגדים בצברה?" (ישעיהו ס"ג ויחזקאל ל"ה). 10.

מדע ומסחר

ההערה על האופי המסחרי של נשף הסטור דנטים ("העולם הזה" 666) לא מצאה חן בעינינו! ה"הסטודנטים גילו בנשף כשרון ארגוני עצום, וכל הכנסותיו היו קודש להקמת בית הסטודנטיים.

אליעזר נדיר

מוכיר אגודת הסטודנטים של הטכניון העברי, חיפה כשהדגשנו את אופיו המסחרי של הנשף לא חלנו את מטרות.

גיום הבנות

את מארכם על גיום הבנות ("העיר" תפקידי הצבא גדול, מדוע לא ק' בהם? הלא יש להודות

כולסטרול - הגורם הביולוגי החשוב המחדש את תאי העור וממריץ את פעולת הכליטים-נכלי מעתה בשמפון ייצה-ר.

תוספת זו משלימה את שמפון ייצה-ר לאמצעי האידיאלי לחפיפת הראש-המנקה ומיפה את השער ובו בזמן שומר על בריאותו ומעודד את גידולו.

המחיר 235 פרופה כולל מס מותרות. נא להחזיר שפופרת ריקה בקנותך חדשה.

שמפון ייצה-ר

קצרנות

נלמדת בקלות מפליאה על ידי מיליונים אנשים בכל הארצות וברוב השפות בעולם לפי שיטת גרג הפשוטה בראשית ספטמבר נפתחים קורסים חדשים לקצרנות עברית ואנגלית לפי שיטה נפלאה זו

בהנהלת מר ח. קמפינסקי מנחה הקצרנות העברית לפי שיטה זו

הירשמו מיד — וחבטתם לעצמכם מקום בכיתה!

חיפה: (ימים א', ו') אצל מר קמפינסקי, רחוב פזנר 19.
תל-אביב: (ימים ב', ג') מלון "אירופה", רח' אלנבי 42, טל' 2913
ירושלים (ימים ד', ה') מלון "ויטא", רח' המלך דוד 21, טל' 2515.

ה ה צ ל ח ה מ ו ב נ ח ת!

תנובה

אני מוכר אגודת הסטודנטים של הטכניון העברי, חיפה כשהדגשנו את אופיו המסחרי של הנשף לא חלנו את מטרות.

גיום הבנות

את מארכם על גיום הבנות ("העיר" תפקידי הצבא גדול, מדוע לא ק' בהם? הלא יש להודות

תל-אביב
ידושים
חיכה
עכו
נצרת
מינדל גד

מס' 2429/5817
 מס' 4810
 מס' 4536/3537
 מס' 12
 מס' 9

בא-ר שבוע

שרות נוסעים
וחבילות
כלל חלקי ישראל!

הרב והפואות
 בענין רב קראתי את הרשימה על "הרב המורד בפאות" ("העולם הזה" 668) וזו הפעם הראשונה שאנו שומעים על רב שהוא גם מחנך ומביא את מהות מקצועו, היינו: ללמד תורה, — דת, כל יתר הרבנים מלמדים את "הסייגים סביב התורה" ואינם חשים כלל מה הם מעוללים בזאת. או שתי מידיהם עומדים הרחק מכל הדת היהודית אי שהם טועים בהחלט כהבנת הדת הזאת. אין הללו מקיימים את הדת אלא — את התבניות הדתיות.

היה רצוני מאד שבעייה זו שהיא בעלת

השיבות עליונה תזכה לתשומת-לב יותר גדולה מצד העתונות.

אסתר קליינמן, ת"א

באחד הגליונות הבאים נקדיש לנושא זה מאמר עקרוני.

"מה נעשה בערביי ישראל?"
 אני מסיר את הכובע לפני שלום כהן, דברים כה רציניים, אחראיים ובכל זאת אנרי שיים על בעית הערבים ("העולם הזה" 669) לא נשמעו אצלנו מאז הקמת המדינה. מקומם של דברים אלה — בכנסת, ד"ר יוסף ג. תל-אביב

כיצד מגרשים מסתננים
 למאמכם על המסתננים ("העולם הזה" 661) האם דירי-אסון הידועה (והדיר-אסינים שאינם ידועים לקהל הרחב) השפיעו על הערבים או לא? וגרי, ומה הפטופט על יחס טוב והוגן למסתננים? מה זה יוסיף לנו?

צבי נמט, ת"א

גם אם תתעלם מאפשרות הנקמה ומנסיונות איבה, מעטות המדינות בהיסטוריה שהעזו להתעלם מקול המצפון ושהאריכו ימים.

תמונות הורגות
 הקריקטורות והתמונות הן סוג אי אצלכם. דוש הוא חבוש. הקריקטורות "בראשית ברא אלוהים את... הנקודות" ("העולם הזה" 668) סדרו את דב יוסף.

משה בן-נעים, ירושלים
 נא לא לשבח את חברי המערכת. הם יודשו העלאת שכם...
"מכצע חלום יורד אידתה"
 מצא הן בעיני שלקחתם את רישה לטיוול לאילת. אני מברך את רישה מעל דפי העתון: הצליחי בכל דרכיך, כי הרמת את קרן הצב"ריות. להתקשר אתך לא אוכל, גילי לא מרשה לי זאת. כמה טוב היה אם הייתי בגילך.

בנימין הרמוני, חיפה
 בשם רישה אנו מודים לכל המעריצים הרבים שבקשו לברכה. נראה שבכל זאת מוצאות הצבריות שלנו הן בעיני הרוב.

תשבצים
 מה עלי לעשות — אינני רוצה לגזור את התשבצים הפתורים מן העתון, ואת התשבץ המועתק על ניר אינכם מקבלים.

יצחק שושני, ירושלים
 אתה טועה. אין כל צורך לגזור את התשבץ מתוך העתון. אלא במקרים מיוחדים כשהדבר נדרש במפורש.

עד השער
 היות ואני אדם שומר מסורת איני יכול לסבול את ההופעה התמידית של נשים בראש העתון. לכן הנני מבקש למצוא איוו דרך שתספק את שינוי.

א טבכשמן, ירושלים
 אחרי דקות העיון והבחנה בש"ע ובשו"ת אין בין תמונת אשה וגבר אלא יח"ל בלבד. וכלום לנשים אין יח"ר?

מדוע דוקא בחור ובחורה? מדוע אף פעם לא יהודי בעל הדרת פנים? רציתי גם לראות מאמר על הנושא: מפני שיבה תקום והדרת פני זקן (אינני מתכוון רק לדתיים). איש לא קם כשנכנס יהודי זקן לאוטובוס, ואילו כשנכנס נסת עזרה, שלשה מקומות מתפנים.

גבריאל הרוביני, חיפה
 אם לדעתך הדרת-פנים היא זקן אנו מסכימים, כי מערכת "העולם הזה" מצוינת בזקניה.

רות גורדשמן, מתבקשת להודיע את כתובתה.

השקפותיכם יפות אך בלתי-מעשיות. אני משקף על הבעיה הערבית מעל לכונת הרובה.

חבר משד
"העולם הזה" צועד בראש הישוב בהבנת הסכנה האיומה הצפויה לנו אם לא נפתור את הבעיה הערבית שלנו בצורה אנושית. אני מברך את שלום כהן על אומץ לבו.

אברהם גרדינר, עפולה
 בטפשות שאין לה דוגמה אצירצו והעניקו שויון-אכספורט לאויבים מאתמול, שהם גם אויבנו מהיום ומחר. נכון הדבר שפה ושם נעשים מעשים — אף מצד נאורים צדקנים כ"השומר הצעיר" — העומדים בניגוד לשויון. אבל אין זה אלא הוכחה לאבסורדיות של שויון-בוק לפני כל עשית שלום ולפני כל הסדר קבע.

אברהם שרון, ירושלים
 המאמר "סעאדת אלהאכם", מלבד שהוא משתמש מהאמת, נוגד את דברי מבקר הספרים שלכם. עצם המושג "ערבים", בו השתמש כותב המאמר, איננו אלא דוגמה טובה לכינוי

הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ
חברת הביטוח הגדולה בארץ

סכום הביטוח (חיים) — 7,250,000 ל"י
 ההכנסה הכללית (1949) — 1,335,000 ל"י
 הון וקרנות — 1,370,000 ל"י

המרכז: תל-אביב, רחוב לילינבלום 44
 טלפון 4431/2 ת.ד. 805

אתה ביצית נאמנות עם סבנה
נתיבי אויר בלגיים

ההרשמה לזמן הלמודים החדש.

אקדמיה לאמנות התיאטרון - רמת-גן
 הנהלה: הנרי דורו

הלמודים מתחילים בראשון לאוקטובר.

בחינות הכניסה ב-24 בספטמבר.

המקצועות: ריתמיקה; תנועה; פנטומימה ומימיקה; הטעמה; אמנות-הדבור; חתוך הדבור; תורת נפש המשחק; תולדות הדרמה והתיאטרון; תולדות הדרמה העברית והתיאטרון העברי; תפאורה והארה; במוי; אפור; מתול ורקוד-בימתי; משחק קולנועי. ליד האקדמיה נוסד "תיאטרון-נסו" שמטרתו היא הלכה זמעשה.

בשנה זו נפתחה כתה מיוחדת למבוגרים ולמדריכים, לשם השתלמות בכל מקצועות הבמה. כמו כן נפתחה כתה לאמנות הדבור, בשביל מורים, עורכי-דין ומדריכי-נוער.

פרטים:

1. "ארמון" סוכנות תיאטרלית, תל-אביב, רח' הסי, מס. 4, משעה 6-4
2. "חנות למתנות" י. אורנשטיין, תל-אביב, רחוב בן-יהודה, מס. 82, משעה 5-7.

המפקח על התעבורה **משטרת ישראל**

להולכים ברגל

אל תעשה **עשה**

אל תלך בפגיש **לך במודרקה**

מוגש ע"י שמונת ספינק את זיגברשטיין, תל-אביב רח' זבולין 4

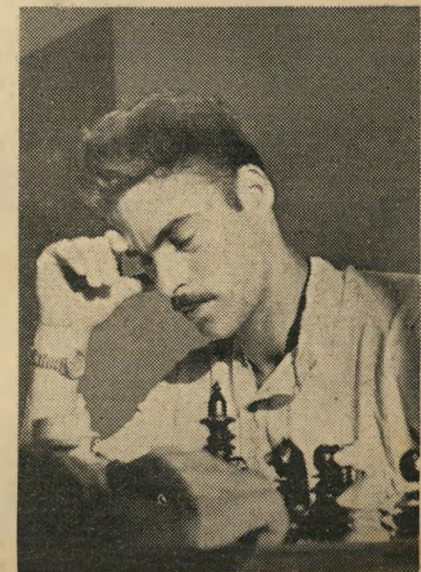
ה ש ע ר

חבר קיבוץ גבעתי-ברנר. הגענו לקיבוץ עם צלצול הפעמון לארוחת הצהרים, אבל החובה קודמת לתענוג, ולפני שנכנסנו לאכול החלטנו למצא את יורם. המזכירה שלחה אותנו לחדרו; שכנו לחדר שלח אותנו לבית-הספר; תלמידה אחת בעלת צמות שחורות ועיני תכלת הפנתה אותנו לבריכה, "אולי הוא מתרחץ שם עם הילדים שלו"; בבריכה אמרו לנו שהוא עובד במתבן ליד הרפת. המתבן והרפת היו ריקים מבני אדם, ואפילו "אהובה" הפרה לא ידעה לענות דבר מלבד "מו".

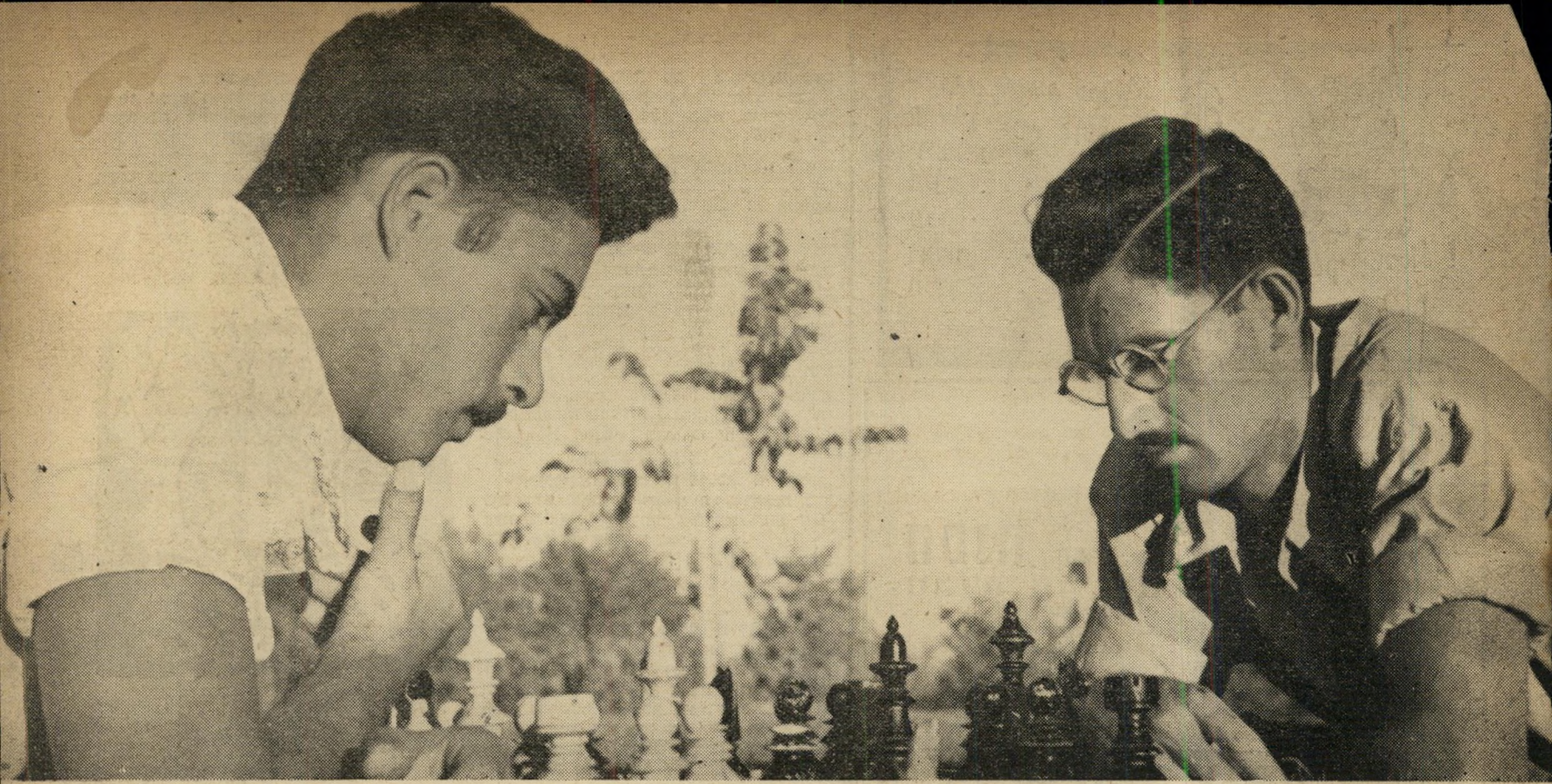
לבסוף ראינו כובע אוסטרלי מהסוג הידוע של הפלמ"ח. צעקנו "יורם!" והפרצוף שמתחת לכובע פנה אלינו. ממבט ראשון היה ניכר שזהו חבר-הקיבוץ הפלמ"חאי הטיפוסי.

יורם הוא שתקן גדול, ורק בקושי רב הצלחנו לחלוץ ממנו את הפרטים הדרושים למאמר בסידרת "נוער מחפש את המחר" (ראה עמודים 45). אפילו כששואלים אותו לידו כיתה ה', שהוא מדריך בתקופת חופשתם השנתית, לספר להם כיצד נפצע, הוא תמיד מפסיק את סיפורו בקטע המתק ביותר (כמו ברומנים אמריקאים בהמשכים) ואומר: "את הסוף אספר לכם מחר".

יורם חגג לפני שבוע את יום הולדתו ה-20. הוא נולד בגבעתי-ברנר, ועת התנדב לפלמ"ח, בגיל 17½, נתקבל כחבר הקיבוץ. הוא נפצע בקרב על לטרון, וחבריו נשאו אותו על בטיים 6 ק"מ עד סריס.

הודענו להברינו שבקיבוצים כי מחפשים אנו טיפוס המסמל את חבר-הקיבוץ מן הדור השני. החיפושים העלו את יורם בן-דויד.

יצאנו לחפש את האחר

יורם בן-דוד מבקש חברה

המאורעות שקדמו למלחמת השחרור מצאו את יורם בן 17 מדי יום הגיעו לגבעת-ברנר, היושבת על הכביש הראשי לדרום ולנגב, אנשי השיירות. בקיבוץ הגברה השמירה, כי מנגד ניצבו שני הכפרים הערביים עקיר ומעארה, והאנגלים ישבו בתל-נוף.

ויהי בוקר אחד, יצאו יורם ושני חבריו והתייצבו במחנה הפלמ"ח הקרוב והתגייסו. עוד לפני שחלה עליהם כל חובת גיוס, אותו מעשה הביא להם את קבלתם כחברים שווי-זכויות וחובות של הקיבוץ.

"נוער עירוני רקוב"?

בשנתיים של גלגולים מיחידה ליחידה בצבא בא יורם במגע עם נציגים של כל חוגי הנוער ביישוב, וגילה ש"הנוער העירוני הרקוב" אינו רקוב כלל וכלל, ושהתכונות המשותפות לכל הדור הצעיר בישוב רבות מאד. את זאת לא שחל גם עם שחרורו, כאשר, בניגוד להרבה מחברי-הקיבוצים הצעירים, חזר יורם למשק. בקיבוץ לא עמדה בפניו בעיה של שיקום או של הסתגלות מחדש לחיים אזרחיים, יורם לא נכנס לעבודה שאיננה לפי רוחו. מחמת דוחק כלכלי, לאחר נסוים נכנס לעבוד כמסגר בבית-המלאכה של הקיבוץ, והוא מוצא בעבודתו סיפוק רב. בעוד שנה או שנתיים של עבודה מעשית הוא חושב לצאת להשתלמות מקצועית.

אם ירצה לשאת אשה לא תעמוד לפניו כל בעיה של שיכון או פרנסת אשה, כי צורת החיים הקיבוציים מבטיחה לו את צרכיו גם בשטח זה.

אך הנה מצא יורם כי דרוש יותר מאשר סיפוק בעבודה ובסתיו כלכלי כדי למלא תוכן חיים. אחרי שמונה שעות עבודתו דרושה פעילות חברתית אינטנסיבית, כי אין בקיבוץ מקומות בילוי (כמו בעיר) בהם יוכל עלם לבלות את זמנו הפנוי. אין כאן בחי קולנוע ותיאטראות ובתי-קפה שאפשר לשבת בהם עד שמגיע הזמן לשכב לישון.

מאת שלום כהן

יורם בן-דוד נולד לפני 20 שנה לשני חברי קבוץ גבעת-ברנר, והוא מראשוני הדור השני שנתקבלו כחברי משק — גרעין העתיד של כל חברה קיבוצית.

גבעת ברנר הוא הקבוץ הגדול ביותר בארץ בתושביו (קרוב ל-2000 נפש), אולם כשנולד יורם לא היה אלא אחד מהקיבוצים הבינוניים שהתלבטו בבעיה כלכלית. חבריו עבדו קשה ועמלו לבסס את משקם ובינתיים לא הרשו לעצמם להוליד ילדים. (אותו זמן היה סדר הרבייה בישוב כך: מושבים, מושבות, ערים, קבוצים).

גם כאשר הוטב המצב הכלכלי לא יכלה החברה לכלכל ילדים במספר רב, וכך נולד יורם לתוך המצב הנוכחי של "מעט מדי ומאוחר מדי". ואיתו נולדה הבעיה שתעמוד במרכז חייו — חוסר חברים לגיל.

בני א. ד. גורדון וברר

אולם עם הבעיות הכלכליות עמדו בפני חברי הקיבוץ גם בעיות חברתיות רבות. הם התוכחו בערבים ובשעות העבודה, למדו וחיפשו לקבוצ צורת החיים החדשה. בשבילם היתה הדרך הקיבוצית דרך של ניסויים, של נטישת דרכים כבושות ורכישת ערכים חדשים. היתה זו בעיקר התמודדות של אידיאלים וכוח הרצון עם מושגים ודרך חיים שלמדום בבתי-הורים.

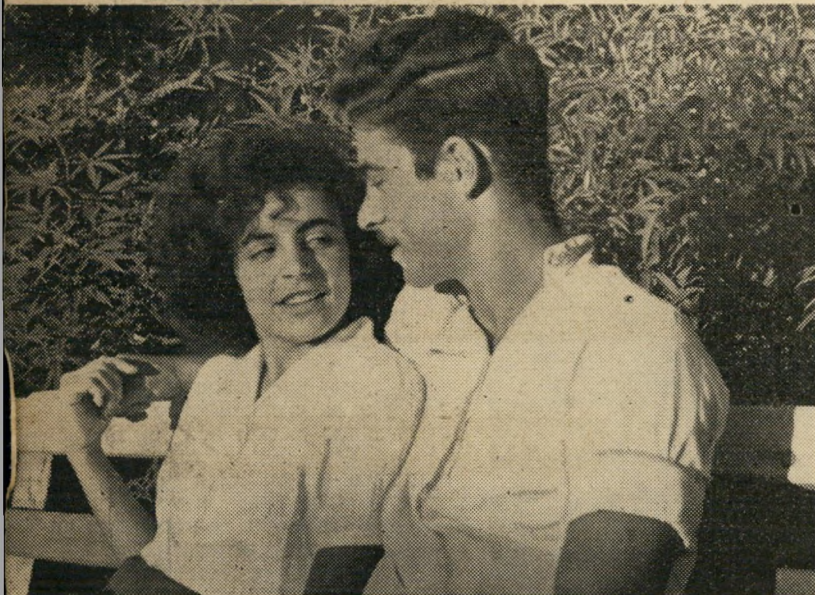
ואלו ילדי הקיבוצים כבר חונכו בדרך החדשה, והם קיבלו את חנוכם לא כניסוי חברתי אלא כצורת חיים מקובלת שלא ידעו לה תחליף. הם לא הפכו את עצמם לבני קיבוץ, אלא נולדו כך. להם אין צורך בא. ד. גורדון ובכתבי ברל כצנלסון — וכך חסר להם התומך לויכוחים שנטלו את מרבית זמנם של הוריהם. יורם גדל והיה לאחת הדמויות החדשות של היישוב, הצברים החמודים והעוקצניים, "הטיפוס החדש" שיצאו לטוילים ולמסעות, למדו לעבוד ולהשתמש במקל וברובה.

יורם בן-דוד, חבר גבעת-ברנר, אחד מחמשה עשר הצעירים שנולדו במקום וכבר נתקבלו כחברי הקיבוץ. חמשה-עשר צעירים בלבד — לעומת מספר כללי של 680 חבר.

בחוג משפחה סביב ספל קפה ועוגה. האם מרים עובדת בבית-ההבראה. אחותו עדה עוונה בבית-הספר. עם צמצום החוג החברתי ממלאה המשפחה מקום רב בחיי הפרט.

אידיקה כפרית: יורם יוצא עם חברתו לטייל בגנות המשק. אם ירצה להתחתן לא תעמוד לפניו כל בעיה של פרנסה ושיכון. אך איננו ממנה, כדאי לחכות ולהחליט היטב...

מונע עם החוץ: רבים מבקי רים את המשק. אולם כל אלה אינם יכולים לשמש תחליף לחברה אמיתית הדרושה ליורם.

דור המשך: אין הם מקבלי לים בלויים מידי אחרים. הם מוכרחים ליצור אתם בעצמם. ב" חוג כח מצומצם, אין זה דבר קל

מתוך 680 חברי הקיבוץ, רק 15 הם בני גילו של יורם ובני המקום. זאת היא הברתו הטבעית. אולם מחמשה-עשר אלה נמצאים רק חמשה במשק והשאר מגויסים בצבא. החברים נפגשים רק לעתים רחוקות, בבוא המגויסים הביתה לחופשה קצרה. ואם כי היחסים בין יורם, ושאר בני חוגו שנש" ארו בבית הם הדוקים וידידותיים, אין איש יכול להיות ולמצוא סיפוק מלא במסגרת כה מצומצמת.

טיפה בים

בין חברות הנוער העולה אין ליורם מקום, כי הקשר האלמנטרי — שפה מש"י תפת — חסר. 620 ילדי הקיבוץ לרוב צערי רים ממנו בהרבה, וליום דרושה חברה מבוגרת יותר, שיוכל גם לשוחח בה על עניני דיומא או על בעיות רציניות, ולא רק לספר ציזבאט והלצות.

והנה יפנה יורם לחברי הקיבוץ "הוותני קים", מה ימצא שם?

הפעולה החברתית המשותפת היחידה כמעט שיש לחברי הקיבוץ, הצטמצמה עתה בהצגת הקולנוע השבועית על הרשא. בימות השבוע, אחרי העבודה וארוחת הערב, מת" זורים חברי הקיבוץ איש איש לחדרו, או לכל היתר נפגשת משפחה עם חברתה.

ה"משבר" בקיבוץ: הפרט מתעורר

זהו תהליך טבעי. לאחר עשרים שנות עבודה ויכוחים, הגיעו חברי המשק לת" קופה שהמנוחה והשקט בחוג המשפחתי חשובים להם יותר מעניינים רבים אחרים, במשך כל שנות החיים המשותפים נתהווה מין בחירה טבעית, שהביאה למיזוג חברתי הדוק מאוד של יחידות קטנות. לעתים קר" בות זהו מוזג של איש ואשתו בלבד. אולם דבר אחד ברור, כי ימי המסיבות הגדולות, בהן ישבו חברי הקיבוץ במעגל אחד רחב ושרו בציבור, חלפו. בכל אופן בשביל הוותיקים.

זהו סימפטום לשינוי הערכין הכללי בקיבוץ, שאחדים קוראים לו "משבר" — האינדיבידואליזם שהיה רדום בימי המתח החלוצי האינטנסיבי מתעורר מחדש ותובע לעצמו סיפוק במסגרת הכלכלה השיתופית. אך מסיבות כאלו, פגישות רעים, הן מעין הכרח בחברה הקיבוצית כי זוהי חבר" רה המייצרת לעצמה את בילוייה ולא מק" בלת אותם מידי אחרים.

צעיר מדוי?

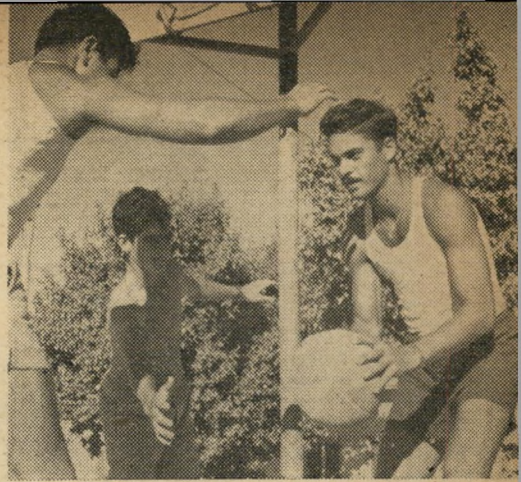
בצאתו לצבא היה יורם עוד נער צעיר ועתה, בגיל שהיה צריך כבר להיות פעיל בחיי הקיבוץ, טרם הספיק להיכנס לחיי החברה, דבר זה משתקף בעובדה כי אין במוסדות הקיבוץ אף אחד מהדור הצעיר.

היש דור המשך?

לפני המלחמה היו תנועות הנוער בעיר מקור חשוב לייסוד נקודות חדשות וחיוק הקיבוצים הוותיקים. היום ירד המתח הח" לוצי בכל שכבות היישוב — גם בקרב הקיבוצים עצמם — ואין כמעט כל סיכויים כי בעיתו של הדור השני תיפטר על ידי הצטרפות נוער יליד הארץ לחברות הצי" עירות בקיבוצים.

דבר זה ברור ליורם ולחבריו, והם אינם מתעלמים מן העובדה כי לפניהם כמה שנים של חיים חברתיים פגומים. כי עד שתגדל השכבה הצעירה מהם ותסיים את שירותה בצבא, לא תהיה להם חברה שלמה.

המשך בעמוד 15

משחק כדורסל מסיים את יום העבודה, אחרי שהודרך בבוקר את הילדים ועבד חצי יום במתבן. מכיון שרוב חבריו מגויסים, נאלץ יורם לשחק עם ילדי בית-הספר הצעירים.

העבודה נגמרה. יורם נוטל את "בגדי השבת" ושם פעמיו אל המקלחת. זהו הרגע בו נגמר יום העבודה ומתחילים החיים החברתיים, זהו המעבר מחול לקודש בחיי הקיבוץ.

המקלחת: כאן מחליפים ציזבאט, ומעלים הצעות. אך עם הזמן, הפכה המקלחת בקיבוץ ותיק כגבעתי-ברנר למקום מגע אחרון כמעט בין החברים. בערב כל אחד יתבודד בחוגו הצר. **בחירות:** הערב בוחרים חברי המשק את מוסדותיהם. כפינת חדר-האוכל הוצב שולחן וכל חבר ניגש ומסמן על רשימת המועמדים את נבחריו. מהדור השני -- אין אף איש בוועדות.

המעמד — הגיגי (גלגלי, שלושה המי נונים, שרי ממשלה, מגבירי קול ברחובות המרכזיים); המתח — פושר (רגעים ספורים בלבד של "חום"); התוצאה — החלטות שגרתיות (העסקים כרגיל); "הסרי כום" ויעידה בנוסח "מיטינג" אמריקאי (נעשה ונשמע). זו הייתה הועידה הראשונה (מאז קום המדינה) של המפלגה הגדולה ביותר. 1500 ציירים ייצגו את 85 אלף חברי מפלגת פועלי ארץ-ישראל בועידה זו שנמשכה 5 ימים. שר החוץ, ספיפר היסטוריה, לא שכח להזכיר לאויבים ותיקים וחדשים (מימינו ומשמאל) את חטאיהם. הסיכום: המפלגה הצליחה.

ראש הממשלה חרג מההמסגרת המקורית, בלתי הפך סניגור לעליה החדשה: "זוהי אגדה כי מה שהיה לנו (בני העליה השנייה) אין לעולים החדשים. להם (למרוקאים ולתימנים) יש לתת לנו לא פחות מכפי שיכולים אנו לתת להם.

החלוציות כבר איננה מנופול (של הדגיונות). היא זכותו וחובתו של כל אורח. כל אדם העושה משהו בארץ — הוא חלוץ. שר האוצר עסק במתימטיקה של מספרים (מאתד ועד מליונים: כפל, חילוק, חיבור וחיסור). התוצר כי הספיק להכין רק חצי הרצאתו בכתב. את החצי השני (פחות מספרים) אמר ישר למיקרופון: מצב הכלכלה תלוי בפסיכולוגיה של הציבור.

היינו מוכנים לקבל (כספים ועזרה) לא רק על ידי מגביות כי אם גם ע"י הל' ואת ממשלתיות ומאנשים פרטיים, אך יש מי שמפחדים...
 * המצב הכלכלי חמור -- אין סיכויים קרובים לאיזון המאזן המסחרי (עם המי' אמין בנסים).
 האשה בממשלה (גולדה מאירסון — עבודה ובטוח עממי) עוררה כדבריה על השוק השחור של פועלי הבנין (עוד ועדה ציבורית?) סערות ויכוח וקריאות בניינים. פועלי בנין נחטפים ע"י הקיבוצים לעבודה בשכר של 8 ל"י ליום.
 * הברירה בידינו: גיוס מלא של פועלי הבנין להקמת שיכונים עולים או הבאת פועלי בנין מומחים מאיטליה.
 שני שרים אחרים (רמז ויוסף) הסתפקו במועט. שר התחבורה הכריז כי "הועידה נעצלה" והכה בפטיש. לשר האספקה והקניעוב "לא היה מה להגיד", והוא נחבא אל הכלים, אך קיבל את מנת המחמאות המוקצנות מפי משתתפי הויכוח. ויכוח כללי. 86 (מתוך 1500) אנשים מן השורה עלו על הבמה בזה אחר זה וביניהם גליונות נייר. "קול ישראל" במהדורה מקורית (כל הרצאה עשר דקות — בלי מוסיקה). האולם מתרוקן. "הקול לארים" מתמלאים. קהל המאזינים — הע" תונאים ורושמי הסטנוגרמה (בתשלום), אר' הדים וסקרנים לפי כרטיסים, (ללא תשי' לום).

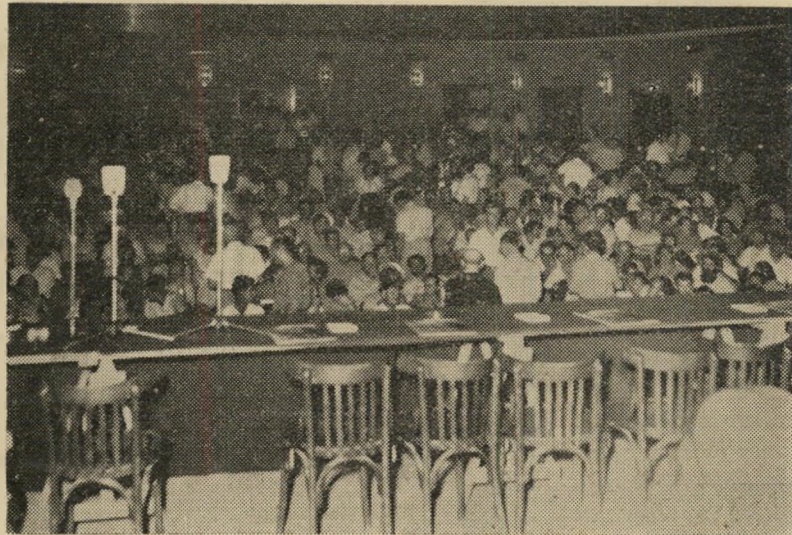
אחד הציירים, עולה ממרוקו, אמר מה שאמר מתוך ראות מצב הדברים בישוב: "בכל מקום שאני פונה בעיר אני רואה את שלטים: רופא שיניים, רופא עיניים, רופא עור, רופא ילדים. ואצלנו אין רופא לרפואה".
 האמנם בישוב אחד ובשטח הרפואה בלבד?

התוצאות - 5 חול 5
 מה רצתה מנהיגות מפא"י להשיג ע"י ועידת-ראווה זו?
 יש אומרים: להפגין כוחה לפני 2 מערכות-בחירות (לקונגרס הציוני והבחירות

לרשויות המקומיות). ויש אומרים: לחזק את השורות מבפנים.
 הפגם העיקרי בועידה: לא היה לה צירי-יכוח מרכזי, אם כי המנהיגות הכריזה לפני הועידה ובתחילתה, כי עיקר תפקידה של הועידה לדון על משימת השעה: קיבוץ גלויות וקליטת העליה (אדרבא — נוס למצוא נושא שאינו נוגע ל"משימה" זו) אין איפוא כל פלא, כי עיקר ההתלהבות ריכז ענין הקמת הש"ל, החטיבה החלוץ- צית החדשה של מפא"י. הש"ל הכניס קצת "תוכן" לועידה חסרת-התוכן, אם כי מכלל 85 אלף חברי המפלגה לא "הש" חל" אפילו אחוז אחד וכי" 90 יוצאים אחרי הועידה ל"מפעל ראשון" באילת. התוצאה היחידה לועידה: מפא"י יסדה שתי "תנועות המוניות" אחרות: המועצה הארצית של מפא"י תמנה 405 חברים והמרכז — 131 חברי. וכיוון שגופים מסורתיים בליים כאלה לעולם לא יהיו מסוגלים לדון ולהגיע לידי הכרעה, הרי ההכרעה הסופית תהיה בידי הועדה המדינית בת 30 איש, (בשם שמונים וחמשה אלף חברי המפלגה!) כלומר בידי "החמישייה" המרכזית הקובעת: דוד בן-גוריון, משה שרת, זלמן אהרונוביץ

המשמר הצעירה" היא יצור צעיר, כבן שבע שנים. באתר הימים גילתה מפא"י כי היא מזדקנת, ורצתה ליצב את עמדתה — ביהוד כלפי מפלגות אחרות — בכוחות רע" ננים. כשנתים אחרי כן גם יסדה להם עתון — "אשמורת".
 הסכסוך הראשון פרץ (בי-1947) על רקע — יהדות. באחד גליונות "אשמורת" נת פרסמה רשימה על ייצוג בחוץ לארץ, וברשימה זאת נפסלו "היהודים המפוא" תים. אחד המשוררים היה צריך לפרוש מהמערכת (דרך אגב, מן המפלגה לא פרש). אבל כשלונו של העתון לא היה בהע" ותו. להפך: הוא לא חידש דבר. ולא היה ידוע אם בגלל זמם ששמו על עורכו אי בגלל שאין לכתבו כל דבר חדש להגיד. בכל אופן, תפוצת השבועון היתה אפסית (ואחד ההסברים לפיטורי המערכת הוא הפסדי השבועון).
 ברור כי כל צעיר הוגה יש בו מזה של מקוריות (או "המפכנות") ולא בגלל יסתייג בתוך מפלגה קיימת, ומה גם כשהמפלגה היא אוטוקראטית. ואלו צעירים אלה, שאין בינם לבין צעירי מפא"י אלא חישוב עמדה בלבד ("כסית" משותף לשני

החל בענין מ. אבציג מסייעת מפ"ם שענה לדברי הסניגוריה של אבא חושי על הקיצוב החדש בהוצאה: בימי הבחירות לעירייה מסיימת נטשה מלחמת בחירות חריפה בין שתי מפלגות. משנתלהטה האוירה אירע לא פעם שהשתמשו אף במקלות. יום אחד, זמן קצר לפני ספירת קולות, נודמן מאן שהוא מפעילי המפלגה האחת, "למטה" הראשי של המפלגה השניה וגילה שם לתמהונו אחד ממנהיגיו מיסב על כוס תה עם ראשי היריבים. פרץ הלה החוצה בצעקה — "חברה זרקו את המקלות — הם כבר שותים תה...
 הוא הדין במפא"י, התריס נציג מפ"ם — החליה חשבנו כי החלטתם לקחת את הסותרים, "בידים" והנה נוכחנו לדעת כי אתם שותים אתם תה...
 נענה אבא חושי: לעת עתה שותה רוקח תה עם פוה ולא אתי...
 קריאה מספסלי מפ"ם: תה מר מאד...
 קריאה מספסלי מפא"י: אתם יכולים להוכיח זאת?
 נציג מפ"ם: תקום חזית פועלים מאוחדת ונחלל — לשתות תה...
 מאן שהוא מקצה האולם: מוטב שיביא כוס תה לכולנו! מסתבר שאין תקציב "לכבוד" חברי מליאת מ.פ.ה. והשולחנות נשארו "יבשים"...

ועידת מפלגת פועלי ארץ-ישראל המחליטים לא ישובו באולם...

הפלגים, וגם המעברים בין מפלגה למפלגה (תדירים), נראים עלובים מאד כשהם מס' תפקים כמה שהכינו להם קודמיהם.
 ודומה כי זה הוא הרקע לסכסוכים. סוף סוף כמה יכולה גם מפא"י לגרור חבורה של חדלי מעש? מרוב משמעת (בדיוק ההפך מן הרושם שרוצים המשמרים תצי" עירים לעורר) אין המשמרת הצעירה עושה דבר מלבד גיוס עוד צעירים הרוצים לתפוס עמדות בכוח מהימנותם. המפלגה קצה באוזלת ידם של צעיריה.
 אבל לכך אין תרופה. גם אם נניח כי למשמרת הצעירה באים מפעם לפעם צעירים בעלי כוונות טובות, מתוך רצון "לעורר מבפנים", בתחומי מפא"י חייבים הם לה" פוך למה שהגם — גוררי הגדולים.

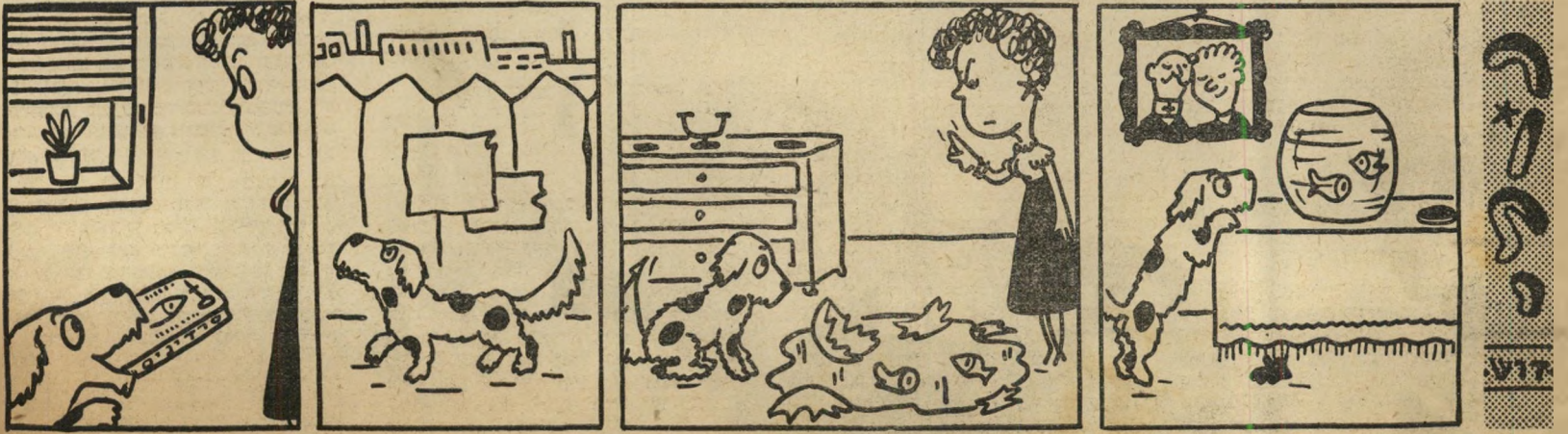
(מוכר המפלגה) לוי אשכול (מהנהלת הסוכנות) ופנחס לוביאניקר (ההסתדרות). ההיררכיה המפלגתית של מפא"י היא, איפוא, כזאת: 85 אלף חברים, 1474 צירי הועידה, 401 חברי המרכז, 30 חברי הועדה המדינית, "החמישייה" הקובעת את מה שיש לקבוע.

צעירים מסכנים
 אל תוך האטמוספירה התקליטית של ועידת מפא"י נפלה פצצה: ב"אשמורת" (שבועון "המשמרת הצעירה" של מפא"י) מיום ה' 17.8 התפרסם מכתב גלוי לחברי המפלגה, בתחיתת המערכת, ובו הודעה כי המערכת פוטר ונסיון להסביר את הפי" טורים ב"סטיה".
 בעל פה ובעתונות באו הסברים והסי' ברים להסברים עם הכחשות וכיוצא באלה. מזכירות מפא"י טענה כי "אשמורת" חתת אשר יהיה שבועון פובליציסטי (כלומר: כמו "הפועל הצעיר") נעשה בלטרסטי (כלומר: סיפורים במקום פוליטיקה) היה ברור כי נעשתה פה טעות טאקטית, וב" התערבותו של מר שרת, שהוא כמעט "משלנו", חזרה ההארמוניה כלפי חוץ.

יכוח על תה
 השולחנות היו "יבשים" ונקיים מתקי רובת טעה שחברי מליאת מועצת פועלי חיפה התכנסו באולם "ביתינו" לשם דיון על חוק הקיצוב. אולם בכל זאת עסקה המליאה בוויכוח... על תה.

מחירת של מעלה

שלושה מעשי אלמות שאירעו בימים האחרונים בתל-אביב והנראים לכאורה כ"מעשי ילדים" באים להזהירנו בעוד מועד מפני סכנה. יתר על כן, הם מלמדים כי פעילותם של אותם נטורי קרתא שבירוש" לים ובני-ברק איננה צחוק.
 בארבע לפנות בוקר הוצת במרכז תל-אביב בית הקפה "נוגה", והגחמונים האל-מונים השאירו כתובת על הקיר: "כך ייעשה לכל מחלל שבת". אותה כתובת העידה על ביקורם של אותם הקנאים במ"ם קום אחר, שאף בו שלחו אש באותו שבוע — קפה "בלום". כמה ימים אחרי כן של" חו הקנאים אש בקולנוע "אופיה" שבר-חוב גרונוברג, והפעם העידה הטכניקה של הביצוע על הנהה ותכנון (בקבוקי בניין קשורים לקרש בוער המשולך על גג הבנין). חתימת הבריונים המקבלים על עצמם את האחריות למעשים אלה — "ארגון הקנאים" — מעידה אף היא, כי התארגנה מחתרת לפי המסורת הישראלית. בכל המקרים באו הפעולות כמעשי נקמה על אי שמירת השבת.
 כאשר החלו נטורי קרתא אשתקד בהפג' נותיהם בירושלים נגד התנועה בשבת (סקילת המכוניות, התקפת המשטרה, פיזור הקהל בעזרת צנורות מים ולבסוף — ועדת חקירה...) העלו רבים מאתנו חיוך של ביטול: "שטויות, סתם שומרי שבת". הכל יודעים כי אנשים אלה, הנמצאים מחוץ לתחום (כי אף הגוש הדתי אשר בתוך הממשלה והישוב מסתייג מהם) אינם אלא מעוט קטן ביותר, שלא יצליח לעולם להשתלט על חיינו. הנחה זו היא צודקת מבחינתה המדינית של תנועה זאת, שאי' נגה מכירה במדינת ישראל, חוקתה ומש" מעתה, אמנם גם בשדה פעולה זה חלה "התקדמות" ניכרת: הדבר החל בפניות לקונסוליות זרות ולכנסיה (הצילו אותנו מידי הציונים!) ונגמר בהסתננות על מעבר לגבול, מקום שם קבע לו עתה בין השאר לייבה"לה ווייספי, אחד מאנשי התנועה הזאת, מקום מושב של "הממשלה היהודית בגולה", כעין קריקטורה של דה"גול, שגור עדה למעשה אך ורק להשמצה (לשביעות רצונם של הערבים).

מענין כיצד מעיר כתב ה"גרוזלם פוסט" הירושלמי על הרוח הנעימה (התעמולה נעימה לישראל, כדברי העתון) של הסרט הזה, קל ונעים עם הרבה השוואות ל"טיימס סקויר", המהפכה האמריקאית ועוד כמה דברים המזכירים את הבית... (איזה בית?)

ארצנו זו

בליל 15.8.50 פרצו אלמונים בשכונת חסידוב, על יד פתח תקוה, לדירה במשק של חיה רובוביץ וגנבו שתי עינים. תיאורן: לבנות, בלי קרניים, אחת בת שנתיים, השנייה בת חמשה חדשים. (יזמן המשי טרה) — שתי נשים מהחברה הגבוהה בתל אביב נתפסו בעכו בעת שקנו בדים לשמלות במחיר מופקע. (מעריב) — בדברו על האמצעים שיש לנקוט להשגת הכספים הנחוצים בדור כיום השונות, אמר שר האוצר: נגיים את את כל המזימות, אך מיד תיקן את עצמו ואמר — למלוי כל המשימות. (החרות) — עובדי נמל חיפה מוסרים על שני סוגי "סחורות ייצוא", שחלקם במש"לוחים האחרונים הולך וגדל: א) הפציהם הפרטיים של העובדים את הארץ. ב) בקן בוקי חוד צבעוני מאירלנד. (ידיעות אחרונות) — בשעת הדיון בתקציב בן שני המיליונים של עיריית רמת-גן התברר כי קיים גם תקציב לחמורו של המכונן הראשי של מכון המים (החרות) — כמאפיות שפרעם משתמשים כובל אורגני להסקת התורמים. (אל יום) — איש שתחתיקה הובא לפני בית-הדין המחוזי על שחזיק 225 גרם חשיש בבית העולים בבית ליד. הנאשם טען להגנתו כי היה בטוח כי אינו מחזיק חשיש, אלא פחניה. (על המשמר) — מוטב שתהיה לנו פשיטת נעל מאשר פשיטת רגל — בבה אידלסון, באסיפת פועלים בתל-אביב. (הדור).

הפגנה דתית, "שקמה" בירושלים אלוהים בראש מחתרת?

בכנסת הוחלט להביא את החשוד בפני בית דין. אין ספק כי במשפט עצמו יתגלו פרטים מלאים על הפרשה, שישעירו את הרוחות. יש גם להניח כי למשפט זה יהיה הרחב בעולם.

שבמו של מויש

סגן אלוף משה פרלמן, ראש יחידת הקשר לעתונות של הצבא, ידוע כיום למדי בישראל. עתה נודע שמו גם באמריקה, לא כל כך בזכות כשרונו וגמישותו כעתונאי-דיפלומט אלא בשל שפמו הענק, שפם זה, כפי שמוסר סופרו של ה"גרוזלם פוסט" מגיו יורק, תופס מחצית הבד של גדול בתי הקולנוע בעולם -- "רדיו סיטי מיוזיק הול" בניו יורק.

בקולנוע זה מוצג עתה סרט חדש "על ישראל" (פרמונט) — 20 דקות) שבו משחק את התפקיד הראשי מיוזענו ארתור הולצמן, העתונאי-הקריין של קולומביה (העולם הזה" 667). שם הסרט "החלוץ החדש" (והכונה לארתור הולצמן שבא לישראל כעתונאי ציני, שאינו מוצא כל ענין בארץ הזאת עד אשר "בעזרת העובד דות" הוא הופך ידיד. הכוכב השני בסרט הוא, כאמור, סגן אלוף משה פרלמן (המ' כונה עד היום בין אנשי מלון "ריץ" — "מוישי" בעל השפם והגיפס. יש גם בסרט הזה נהג מוטיקלי, (כמובן), לשעבר מוטי

סגן'ארקה, מויש" פרקמן הקצין בראש הכוכבים?

פאי מקצועי בגרמניה (ראה מדור המוסיקה בלילון זה) ועד כה כבר ראו את הסרט כ-400,000 איש.

כששאלו את ארתור הולצמן, איך זה היה? וכיצד שמר בסוד את כל מעשה הסרט, משך הולצמן בכתפיו ואמר: "חלש מאד, כלומר הסרט היה מצויני אבל — הם שילמו רק 20 לירות ליום ואני צריך הייתי להצטלם שעות על גבי שעות כאילו היה זה יום הולדת". אולם מכמה מקורות מוסרים, כי הסרט הזה מצטיין בנימה קלה שאין בה מאותה תעמולה זולה (הגם שבי אחד המקומות שם נאמר — בפעם המאה — כשקבוצה נמצאת בחולות. "כזאת הייתה כל הארץ לפני 20 שנה"...) —

ידוע מי יהיה השגריר החדש? האם יקבל הזמנות והאם יזמין לביתו? מצדו (ומבחינה ענינו) היה השגריר נוח לברית ומקבלן בסבר פנים יפות. הוא כולו אמר חברתיות משולבת בדיפלומטיה. ואמנם הכל אהבו אותו. עתה מרגישים כי פרופיסור מקדונלד יקדיש את זמנו למגבית היהודית המאוחדת. כך התבטא השגריר האמריקאי בעצמו כאשר איר קנטור, ה"שנורר" הגדול, התאכסן בביתו. אם היתה זו רק בדיחה או שמה תהפך עובדה — זאת יוכיח הזמן.

הנאצי הראשון?

השבוע הושמו בחיפה אויקים על ידיו של אנדריי בנייק, סלובקי בלונדי, הנמצא בארץ מזה שנה בידע עם אשתו המומרת. בנייק יועמד בקרוב לדיון באחת ההאשמות הרציניות ביותר הידועות למין האנושי: רצח לשם רצח ובכונה תחילה בימי הטי"ו רוף הנאצי באירופה. יהיה זה המשפט הראשון במדינה נגד אדם הנאשם בשותף פעולה ישיר עם הגרמנים.

עד כה, בהעדר חוק שלפיו אפשר לדון אדם על מעשיו במדינה אחרת, היה קיים בארצנו מצב פרדוקסלי, כי עשרות חשודים במעשי זוועה ושיתוף פעולה עם הגרמנים התהלכו חפשיים וקצרה יד החוק במדינה מהענישים. דוקא במדינת ישראל מצאו להם אנשים אלה מקלט בטוח, ולא במקרה בלבד, כי היו כאלה שבאו לישראל כדי להתחמק פה מהעונש הצפוי להם במדינות אחרות.

וכך אירע שאנשים שניצלו מידי הנאצים נפגשו בתוצות תל-אביב ברוזניהם או — לדבריהם — ברוזניה משפחתיהם. מדי פעם היו חשודים כאלה מובאים למשטרה לשם חקירה, אך באין חוק מתאים היו משחררים אותם אחרי 24 שעות של מעצר.

באחד באוגוסט נתקבל בכנסת החוק שלפיו תוכל המדינה לדרוש פושעי מלחמה אלה, ואין חנינה הכללית חלה עליהם מפני שאשמתם רצח או סיוע לרצח.

אנדריי בנייק — כפי שמסרו עדים לחוק"רים — נמנה על אנשי "משמר הלינקא", ארגון קאטולי-כיליאני, שבראשו עמד הכומר הסלובקי האנטישמי וידיד הגרמנים הלינקא (ועל שמו נקרא הארגון). כאשר התפוררה הרפובליקה הסלובקית, בשנת 1939, וסמכויות רחבות ביותר נפלו לידי הלינקא, החלה השמדת היהודים על פי הוראותיו, בעוד הכנסייה עומדת ומחשה.

עם מפלת הגרמנים באו "ימים שחור"רים" גם על בנייק, הוא נשא לאשה את היהודיה יוליה מנדל, שהמירה את דתה ו...עלה לארץ, לרוע מזלו נמצא בדרך הרגילה של כל הבאים לישראל, במחנה עולים, וכבר שם נתעורר החשוד בקרב כמה עולים מסלר-בקה ביחס לזהותו. משיצא הסלובקי מה מחנה והרגיש כי "משהו מתרחש סביבו", הלך ומצא מחסה במנדו הצרפתי שבנצרת. בו ביום באו למשרדי הסוכנות היהודית כמה אנשים. הם מסרו פרטים על אדם אחד בשם אנדריי בנייק ועל עברו, ושבו עמה המשרדה חסרת אונים, אך הורו ומשכה ונגבו העדות. וכאשר עבר החוק

אבל במעשים של ממש, בתוך המידינה, והם מעשי אלמות כגון הצתה (בחוק הפלילי: אחת העבירות הקשות ביותר, והעונש המכסימלי בעד "הבערת בניין" הוא מאסר עולם) אין כוחם המספרי של אנשי התנועה קובע כל עיקר, דבר שאנו למדים מהתקופה הטרומ-מדינית, וביחוד כאשר לפנינו אנשים קנאים (אשר כשלעצמם הנם אולי אנשים תמימים ויש רים) המאמינים בשליחות הנעלה של המעשה. בינתיים מגיעות גם ידיעות על מכתבי אימים של "היד השחורה", ולא מן הנמנע כי יש קשר בין אלה, אפשר ונעמוד בקרוב בפני טירור מסוג חדש זה, טירור כלפי פנים, כי כבר אירע בהיסטוריה שקבוצות קטנות הצליחו להשיג את מבור קשן בעזרת טירור.

מקדונלד הולך

פרופיסור גיימס מקדונלד, שגריר ארצות-הברית בישראל, עזב בשבוע שעבר את הארץ ולא יחזור עוד אליה כנציגה הרשמי של ארצו, (וכפי שמרגישים פירוש עתה לחלוטין מהשרות הדיפלומטי).

דמותו הפופולרית של הפרופיסור האמריקאי גבה הקומה ובעל השער הלבן, ידועה כיום למדי לכל איש בישראל, (הגם שיש כמה מדינאים בתוכנו הסבורים כי בכמה מקרים לא יכול היה השגריר האמריקאי להושיט לנו עזרה דוקא משום שהיה כי כך ידידותי...) ביתו בתל בנימין (רמת גן) שעמד "פתוח" לחברה המקומית, מכר יותויה הרבות (ביניהם אחת מפוארות במ"י ויחיה, שאותה מכר השגריר בטרם יצא את ארצו), הופעתיו בכל קונצרט, תערוכת תמונות והצגת תיאטרון, כל אלה עשוהו

שגרירי-שעבר גיימס מקדונלד הדיפלומט בראש מגבת?

לדמות פופולרית בישראל מאו בא אלניו לפני שנתיים, ויודעי דבר טוענים, כי אף דיפלומט אחר בארצנו לא הרבה כמהו להצטלם. (אף פעם לא "התנגד" השגריר לצלמים) ובמשך שנת שהותו הראשונה במדינתנו לא היה אף גליון אחד של "יצי", אמהות עובדות, גישי מרחי ועוד בולטינים המיועדים לאכספורט, שלא נד פסח בו תמונה כלשהי של השגריר (למשל בין תרנגולות, עם ליאונרד ברנשטיין, באיר זו הנחת אבן פנה ועל הכל: עם ילדים). אכן, חולשתו המיוחדת של השגריר היתה — ילדים. בכל מקום שהיה מזדמן היתה עינו החדה תופסת מיד איזה... ילד, ואין שהוא היה תמיד מזדמן במקום גם צלם ו"תופס" את התמונה. והילדים החוצ-פנים תפסו אף הם את העניין, והיו הולכים לקראת השגריר החשופ בעוז וגאווה. וכך אירע, כי בתקופת שהותו של מקדונלד בישראל נודעו פרצופיהם של ילדי סכסכות כמעט באותה מדה בה נתפרסמו בשעתן התרנגולות של יושבי הקרן הקיימת (בימים הטובים ההם, כשהללו היו "הכוכבים" העיקריים של התעמולה; כי בטרם היתה המדינה ודיפלומטים היתה — הקרן הקיימת).

יתכן, כי שר החוץ שלנו מצטער מאד על פרישתו של מקדונלד, אך הוא איננו היחיד, שיה בתל אביב, "בשכרה הגבוהה" של כרך זה, כמה תירסרי נפשות המצטעי רים על כך עוד יותר. ביתו של השגריר האמריקאי עמד פתוח לחוגים מסוימים של אנשים, שהיו יונקים מעצם העובדה שהורו מנו לשם את "אשראתם" לחיים הפרוודיקטיביים, המתבטאים בדרך כלל ברכילות הטרקלין ו"קוקטייל פארטיס" (מלבד העי-סקים "העובדים" ומכונים מעצמם...). ובשביל הללו אבדה מחצית תוכן חייהם (מי

שבעת הימים

אורי אבנרי

האריה והאדם

פעם התכחזו אריה ובן-אדם מי משתי החיות חזק יותר.

אמר האדם: מובן מאליו שהאדם חזק מן האריה.

שאל האריה: כיצד תוכיח?

השיב האדם: פשוט מאד, הנה יש לי תמונה המראה כיצד נהרג אריה בידי אדם.

שאל האריה: מי צייר את התמונה?

ענה האדם: בן-אדם צייר אותה.

צחק האריה ואמר: לוא צייר אריה את התמונה, היה זה אחרת.

נזכרתי בבדיחה זו כשקראתי את מכ"תבו של טוראי-ראשון א. רכש, המתלונן על כך שבחבורת "בשולי מחשבה צבאית" מונה הרמטכ"ל עשרה גורמים לנצחון יש-ראל במלחמת העצמאות, ובהם: "עליונותו של המפקד הישראלי", "הצלחת הפיקוד להתגבר על קשיים", "חשיבותה של העובד"דה המפקדו הכירו את השטח", "חשיבו"תו העצומה של פיקוד אחיד", וכדו.

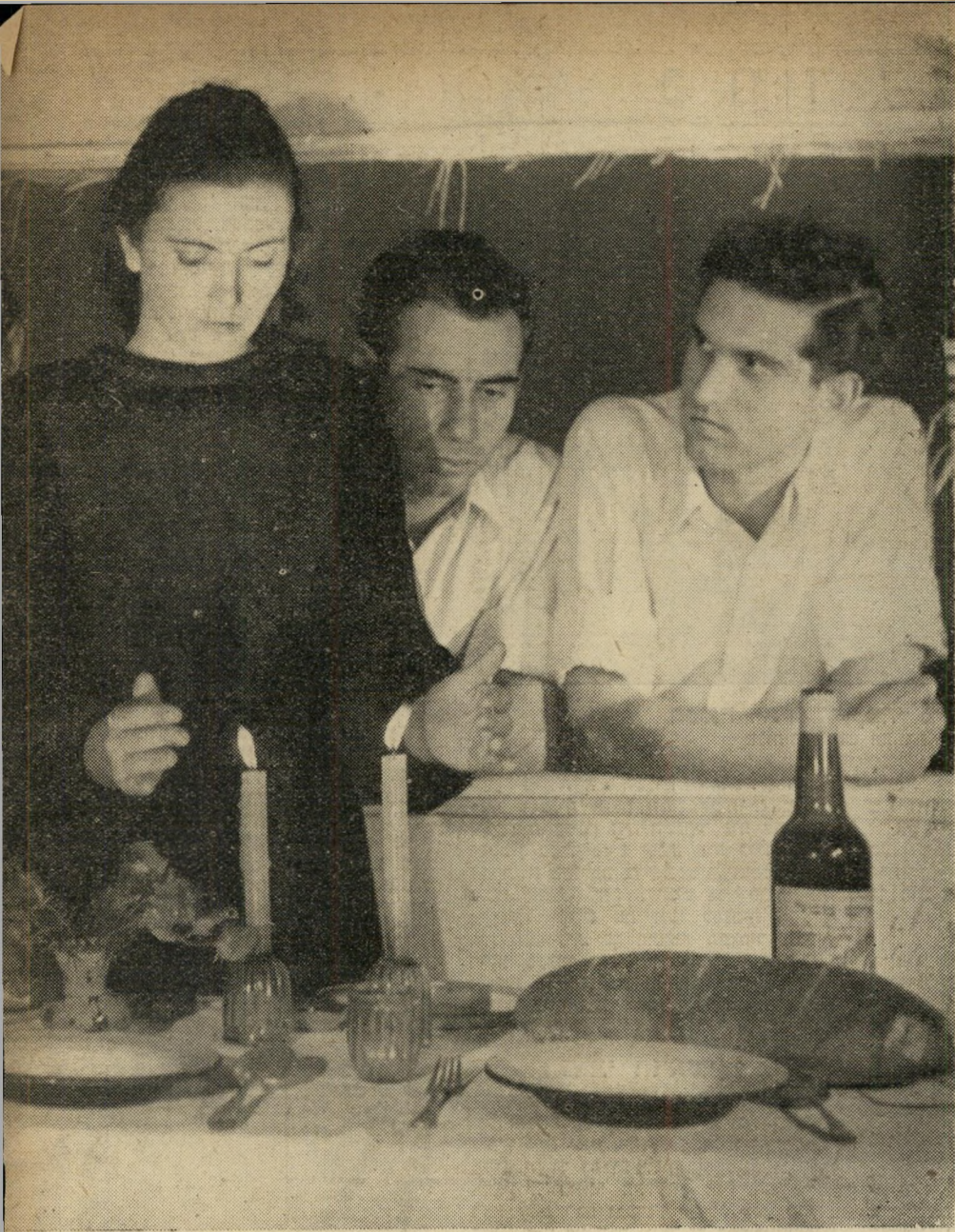
הרמטכ"ל עצמו בודאי לא התכוון לפ-סול את חלקו הצנוע של הטוראי הפשוט בהצלחה. אולם בכל זאת אין להתעלם מן ההשפעה החינוכית העלולה להיות לניתוח השם את הדגש רק על הפיקוד, כי אחרי ככלות הכול, הטוראי בנגבה ובעיבדיס הרי לא הפריע למערכה.

לוא היה טוראי מנתח את לקח הקרבות, היה בודאי מונה את "עליונותו של הטוראי הישראלי", "הצלחת הטוראי להתגבר על קשיים", "חשיבות העובדה שטוראינו היו בעלי רמה טכנית גבוהה", ו"חשיבותה העצומה של רוח הטוראים".

ואם כבר באים למנות את מעלותיו של הפיקוד בימי המלחמה, מגיע המקום הראשון לכשרונו לטפח את גאות הטוראי ויומתו.

הדרך השנייה

למבקשי הגדרות: בעולם נאבקים כיום שני משטרים — המשטר הקפיטליסטי הבנוי על התחרות חפשית, והמשטר הסוציאליסטי, הבנוי על תכנון מרכזי. ישראל גילתה, סוף-סוף, את שביל-הזהב: משטר קאפיטליסטי-סוציאליסטי שאין בו לא התחרות חפשית ולא תכנון מרכזי.

סידור לצורך "ציונות" -- אין יתרו היה שטרן לוריא אויזרמן אלכסנדר, שהיו אחראים לסרט "בית הסביבה" היא. המובן, להשפיע גם על יהודים אמריקאיים דתיים לתרום דולארים למגבית הנדבות. אך כיצד אפ

מאת מייכאל אלמן. עורך הקולנוע של "העולם הזה" בשבועות האחרונים התנהל ויכוח ער ומענין על עתיד הסרט הישראלי. מומחים בעלי נסיון, כולם טכנאים טובים, ניסו להסביר, איש איש לפי ראות עיניו, את הסיבה למצבו הירוד של הסרט בארץ. ואפיוני שפילמוס זה התנהל מעל עמידו עיתון לרעיו, "גירוזאלם פוסט"; המתוכחים אינם נזקקים ללשון העברית: אין הם כלל גתונים ישראלים -- אלא תיירים שבאו ארצה להכין סרטי תעמולה למוסדות צוקה יהודיים. והם יוצאים מתוך ההנחה המובנת מאליה -- עד כמה שהדבר נוגע להם -- שסרטינו ידברו אנגלית ויהיו מכוונים לחוץ לארץ.

אנשים עם מצלמה ביד
ההיסטוריה הפילמית בישראל ארכה למדי; במשך שלושים השנה האחרונות צילמו בארץ קילומטרים רבים של סרט. המסרטים הראשונים לא היו בעלי מקצוע, אף לא חיברים. הם היו אנשים בעלי מצלמות וקצת מזומנים או אשראי לקנית סרט גלם. "לעשות סרט עברי" חשבו. "אין דבר קל מזה!" וכיוונו את מצלמתיהם אל הנוף. לאחר עיבוד מתאים הסתמנו על הסרט המפותח דמויות מוכרות: חומות ירושלים, רחובות תל-אביב, שדות העמק. הסרט היה, איפוא, ארץ-ישראלי. חבל רק שבסרט לא יצא הנוף מרהיב כמו בטבע. מאותה תקופה רחוקה נותר בימינו שריד אחד בודד: נתן אכסלרוד, איש "יומן כרמל" הנהנה מחסות הממשלה ומבטחון עצמי רב, והממשיך להוציא לאור את היומנים המפורסמים לפי אפנה נושנה.

אנשים עם טכניקה וכסף
במוקדם ובמאוחר דוחה החדש את רגלי הישן, אפילו במדינה כשלנו. החדש בא בדמות "פלישה אמריקאית". מצוידים במצלמות חדישות, בדולארים ובסלאנג טכני מסחרר, ירדו עלינו האמריקאים, העלו חיוכי-גבהות למראה מאמציו המסכנים של מר אכסלרוד וסרטאים מקומיים אחרים והתחייבו לבנות כאן תעשית סרטים גדולה.

הם האמינו בכל דבר אמריקאי: הבמאים, הטכנאים, כותבי התסריטים, מרבייתם היו אורחים מן החוץ. הם ערכו סריקה רחבה לגלות שחקנים מקומיים, מבלי שיהיה להם -- אל תשכחו שהיו אלה טכנאים ולא במאים -- הכושר לעבוד עם שחקנים. כך סובבו בארץ, על ידו במאים של סרטים דוקומנטאריים, "בית אבי", "ארבעים ושמונה שעות במחנה" ועוד. התקחת שתלו במומחים אלה היו גדולות -- וכמוהן גם האכזבה. סרטים אלה לא היו יצירות אמנות אלא תעמולה זולה למגביות ישראליות אמריקאיות, וכיון שתעמולה זו נעשתה בידי אנשים כמו קליין, לייטס, לוין, ויקאס, גורביץ, קרומגולד -- במלים אחרות, כיון שהיתה זו תעמולה של תיירים, הרי שלא היתה יותר מענינת מדו"ח שטחי של תייר אמריקאי בינוני.

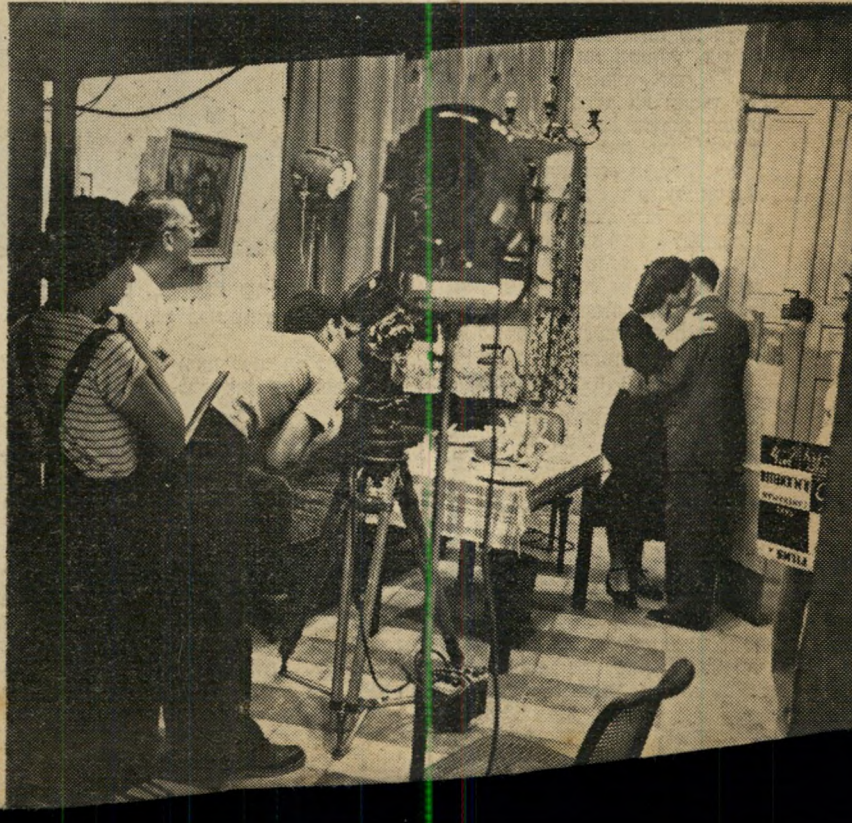
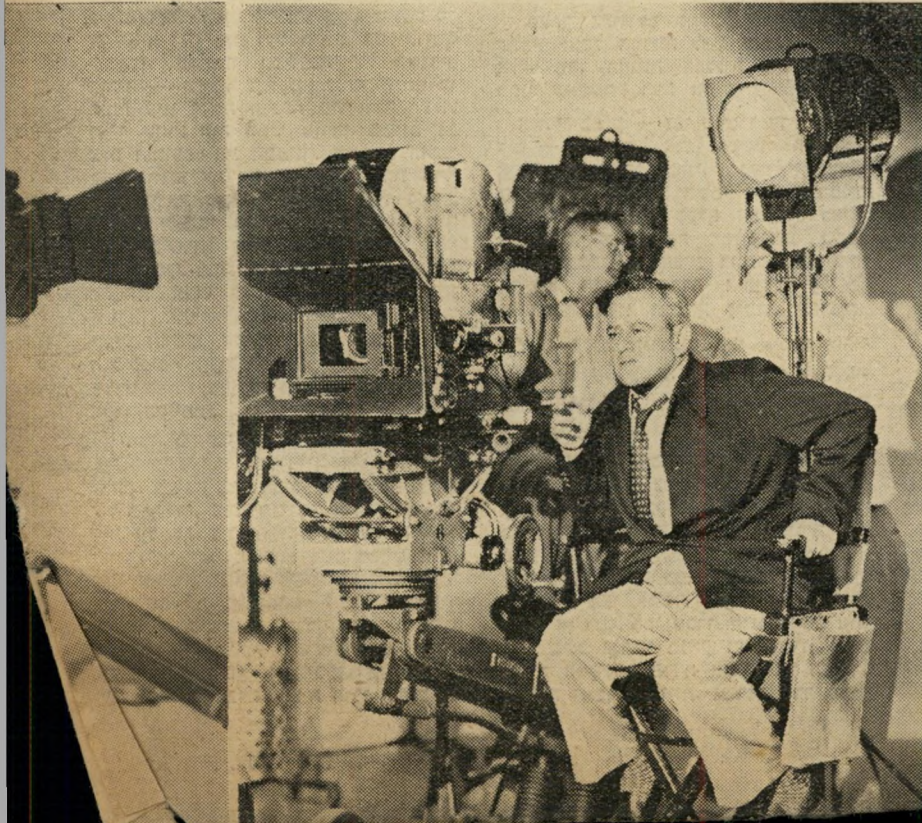
אנשים עם רוח עברית
משגה חמור היה זה, לכוון את הסרטים האלה לרמתו של הצופה היהודי בניו-יורק. משגה חמור היה שדברו אנגלית; זה היה שיא הנוף: איש -- לא בארץ ולא בניכר -- לא האמין שהסרט הוא ישראלי. ואמנם הסרט לא היה ישראלי. כן סרט ישראלי ייצור רק אמן ישראלי -- לא תייר. ומה עושה הנוער שלנו כדי לקחת לידיו את אמנות (לא תעשית!) הסרט הישראלי?

לעת עתה -- מעט מאד, ויחד עם זה הרבה מאד. זה שנים אחדות שבאולפני הלימוד בארצות-הברית ובצרפת מתמסר קומץ של אנשים רציניים ללימוד הצד הטכני והאמנותי (עד כמה שהצד האמנותי ניתן להיות נלמד) של הסרט. הם מהווים את המלאי הרציני של אנשי ההסרטה של המחר. לעת עתה האפשרויות הניתנות להם במקצוע בארץ מוגבלות ביותר -- אנו נמצאים עדיין בתקופת שלטון הטכנאים הזרים -- אולם לא יאחר היום והם יכוונו את ההגה. או נוכל לומר שעשינו עוד צעד אחד בתהליך הממושך של: אנשים עם מצלמה ביד -- טכנאים זרים -- טכנאים ישראליים -- אמנים.

אנשים שהם אמנים
המסריט איננו איש טכני בלבד, כשם שהסופר אינו זה היודע לכתוב במכונת כתיבה. אצלנו עדיין לא ראינו את אמן-הסרט, היודע לא רק לצלם תמונה אחת אלא להפיק בה רוח חיים, לעשותה חלק מן הכלל. עדיין לא ראינו את האיש היודע להשתמש בטכניקה כאמצעי, ולהעלים אותה כדי שלא תערפל את הרעיון, כמו שעשה דה'סיקה ב"גנבי האפנים" שלו וצ'אסלין ב"מסיה וורדו" -- סרטים "ללא טכניקה".
(המשך בעמוד 13)

סרט ישראלי

במאי נוסח הוליווד -- ויליאם ווילר נעזר בצידו משוכלל ביותר שכמוהו לא נוכל לקנות לראות בארץ שנים רבות. מכונות אלו מבטיחות ליטוש חיצוני מושלם של הסרט האמריקאי, אך אין ערובה לסרטים טובים. הטכניקה בשום אופן אינה תחליף לרעיון.

צעירינו לומדים בחו"ל — תלמידים מישראל באולפן מכון הסרט בניו-יורק. הם עבדו קשה במקצוע שאינו קל כל עיקר. כששבו ארצה נכחו שעזרתם אינה דרושה: המוסדות הזקוקים לסרטים (הסוכנות, הקרנות, ויצ"ח) מעדיפים טכנאים זרים וסרטי תעמולה זולים. אמנות קולנוע ישראלית נשארה בגדר חלום.

צעירינו עובדים כארץ — הצבא נתן אפשרויות רבות לצעירים. אם אין אפשרות להסריט סרטי אמנות, אפשר לרכוש לפחות נסיון בסרטי-הדרכה. משמאל: ראי המחזיר את אור השמש אל השחקן השוכב לפניו.

ריאליזם נוסח איטליה — דהיטיקה מר"א אה לנו ב"גנברי האפנים" אנשים חיים, ללא כחל וסרק. הוא מראה לנו את הדבר הנפלא ביותר שיכול הקולנוע להגיש: את החיים עצמם. לכן נערץ. הסרט האיטלקי בעולם.

רבה" את התמונה המסולפת של קבלת שבת בקיבוץ, השומר הצעיר? לבנות אמנות של סרטים על כזבים, שנוררות והעלמת האמת הפשוטה?

י — אין!

יאכוב — יונילוביץ' חייב להסתפק ב"אריפלקס", מצלמה מטלטלת זוהר. זה אפשר לעשות סרטים גדולים — מבחינה אמנותית. תנאי מוקדם לכך: לא האמת, השתרשותו של הבמאי והשחקן בהוי הארץ, בעיתיה ומאבקה. נענת יכולה לנצח את הסרט ההוליבודי "המשוכלל". זאת הוכיחו האיטלקים.

יהושע דנוך חוזר הביתה

לפני 17 חודש, בליל האחרון של פסח, נשמעו בכרם התימנים בתל אביב יריות אקדח. כמה שניות לפני כן יצא מסעוד שויישי, חייל משוחרר בן 23, מביתו. בחוץ ירד גשם ורוח יללה בלילה האפל. נסים, אביו של מסעוד, חשש כי משהו אירע לבנו. "רצחו את בני", צעק ורץ החוצה. ואמנם במרחק כמה מטרים מהבית, על האדמה הרטובה היה מוטל בנו מסעוד מתבוסס בדמו. הבן מת כעבור דקות מספר, האב ראה שלש דמויות מתרחקות מהמקום. כשעזרה שעות לפני האסוף, בשעה חמש לפנות בוקר, הוקף כרם התימנים על ידי שוטרים ופקחים של משרד האספקה, ונוערך חיפוש מבית לבית אחר בשר "שחור". המשטרה הצליחה לגלות כמה מאות קילו בשר, והחרימה אותו. לאנשי המקום היה ברור כי המשטרה קיבלה ידיעה מתוך הכרם על המצאה של כמות בשר גדולה באותו יום, היו כאלה שחשדו במסעוד שויישי. בשעות אחר הצהריים הגיע הדבר לידי התקלחות ונשמעו צעקות. אחרים טענו ששמעו את יהושע דנוך, קצב בן 50, אומר לשויישי: "אנחנו כבר נסדר אותך".

מקץ שני ימים של חקירה עזרה המשטרה שלשה חשודים. היו אלה יהושע דנוך, בנו, שמשון, והקצב גדליהו נגיא. שלשתם הושרו אח"כ על ספסל הנאשמים והשופט החוקר העביר את דינם לביה"ד דמחוזי. כעשרה חדשים נמשך משפטם של שלשת הנאשמים, והוא עמד במרכז התעינותם של כל אנשי כרם התימנים והמ קירבים לתושביו. 67 עדים, רובם מבני המקום, הופיעו במשפט, ובמרכז העדות עמדו דבריו של אבי הנרצח. הוא טען כי עוד לפני שאירע הרצח ראה את השלשה הולכים להם בסימטא וכי ראה בידיהם נשק. תחילה חשב כי הם הולכים "לשחוט" פרה (שיטה שהיתה מקובלת בכרם במקום השחיטה הרגילה) וכן מסר כי שלשת הדמויות שהתרחקו מהמקום אחר היריות, לא היו אלא שלשת הנאשמים. כל העדויות הדגישו את החיכוכים שהיו בין המשפחות וחסבונות של נקמות דם.

בית הדין המחוזי (השופטים קנת, ד"ר רייכרט וגביון) זיכו את נגיא, כי לא היו נגדו הוכחות המתקבלות על הדעת. בסוף המשפט זוכה בנו של דנוך, שמשון,

בן ה-18, אם כי בית הדין היה בדעה, כי היה לו קשר לפרשה. יהושע דנוך נידון למוות. בהשמע פסק הדין החל הנידון להתפלל וצעק "אני חף מפשע, אני יהודי אדוק!" ואילו אבי הנרצח, נסים שויישי, התעלף במקום ואנשי מגן דוד אדום העבירוהו לבית החולים.

שבעה חדשים ישב יהושע דנוך בתא הנידונים למוות, יחד עם עוד ששה נידונים, כשהוא לבוש בגדים אדומים, עד אשר לפני שבוע זוכה על ידי בית הדין העליון בירושלים. בסך הכל ישב מאחורי הסורג 17 חדשים. אם כי הוא ישב בתא המיוחד של הנידונים למוות, היה מתראה מדי פעם עם בנו ברכוכבא, שנידון למאסר עולם על רצח אדם ליד המרחץ העירוני באחד מערבי שבת לפני חמש שנים. בית הדין העליון זיכה את דנוך, מאחר שלא רצה להסתמך על עדות מסביתת בלבד (בפרשת הרצח חסרה העדות הישירה) להוכחת רצח בכונה תחילה.

"יש צדק במדינת ישראל" — צעק דנוך בדמעות בעינו לשמע החלטת בית הדין, ויצא לחופש. הוא לחץ את ידו של "מצילו", עו"ד לויצקי, ויצא לתל אביב — הפעם כאורח חפשי, בפעם הראשונה אחר 17 חודשים. בבית נערכה לו קבלת פנים לבבית על ידי אשתו ו-12 ילדיו (האהוד, זה ה-13 נשאר בבית הסוהר), ידידים, מכרים ובני המקום. "חזרת לחיים", ברכוהו והרימו כוסות לכבודו. למחרת היום התהלך דנוך בחוצות העיר והלך להציץ לאותו בית המשפט אשר בו ישב על ספסל הנאשמים. הפעם ישבו על אותו ספסל אנשים אחרים וכאילו לא התרחש דבר — השופטים, הפקידים, המשטרה — כולם עסקו "במלאכתם" כאז, בימים שהוא היה הנאשם, וגורלו — בין חיים ומות — על כף המאזניים. "התפללתי כל הזמן לאלהים שיעזור לי וידעתי שהוא לא יעזבני" — אומר דנוך. "והנה — עזר לי באמת".

ושפט היצח שהופסק

החלטת בית המשפט בחיפה לקבל את חוות דעתם של שני רופאי-עצבים בדבר דורית קוטנר, בת ה-18, מגרעין הנוער בקיבוץ "עמיר" שבגליל העליון, הורידה את המסך על תעלומת הרצח שאירע באמר צע חודש יולי לא הרחק מכפר גלעדי,

כאשר עליוה שטרימר, יפהפיה, בת 26 ואם לשני ילדים, נמצאה הרונה לא הרף חק מהקיבוץ, שהיא נמנתה על חבריו. תחילה דרש הסניגור שהנאשמת תיבדק ביחס לגילה, מאחר שטרם מלאו לה, לדבריו, 18, דבר, שהיתה לו חשיבות מכרעת אלו עמדה דורית קוטנר בדין באשמת רצח (אין עונש המוות או מאסר עולם חל על עברייני צעיר, היינו למטה מ-18). יחד עם זה ביקש הסניגור שהנאשמת הצעירה תיבדק בדיקה פסיכיאטרית, ואמנם, מקץ כמה שבועות, באו שני המומחים וקבעו "בני בית הדין, כי הנאשמת איננה שפוייה בדעתה ועל כן אין עוד מקום להעמידה בדין. לפי החוק הקיים "עשה בה אשר יצא שר המשפטים לנתחוק", כלר מר: "ינתן לה הטיפול הרפואי המתאים כדי להשיבה במדת האפשר לאיננה.

רגעיה האחרונים של עקיצה

כך, אפוא, ירד לקבר ביחד עם גופתה של עליוה שטרימר הסוד הכאוב של אותו לילה בו כנראה הגיעה דורית קוטנר, לפני עלות השחר, לכפר גלעדי כשהיא רוכבת על אופניים, ואם יש לסמוך על החקירה המוקדמת, נפגשה עם עליוה מתחרתה באר הבה, רצחה אותה נפש ועוד עשתה בגופה, על פי פרטי החקירה, מעשי התעללות, (כפי הנראה כדי לדמות את המקרה למ" עשה אונס) וחזרה על אופניה לביתה שבקיבוץ "עמיר". על מה זיכרו שתי הנשים באותו טיול קצר וגורלי בדרך המובילה בין שני הקיבוצים, כיצד נורתה עליוה, הרקע והמניע על כל פרטיהם — כל אלה לא יועלו עוד בפני כס הצדק והדין, אולם במדה שהתיבה הרכיבה את השתלשלות העובדות היפותטית ברור כי אירע כאן רצח בדם קר על רקע של אהבה וקאה. עדותם של שני הרופאים הוסיפה לפרשה את המניע הפתולוגי, שבלעדיו לא היה הדבר, כפי שאפשר להניח, מגיע לטרדגיה.

"האדם השלישי"

חוקר המשטרה העלה בפרשה זו את דמות "האדם השלישי", הוא חיים שמוקלר, בן 37, שאף הוא נמנה על התנועה הקיבוצית ומשמש בה מדריך נוער (או מד"רין לריקודים). דורית היתה חברה באותו גרעין, וכפי הנראה היתה מאוהבת בו. אותו שבוע עמד שמוקלר, שנתגרש מאשתו,

לשאת לאשה את הנרצחת. (וכעבור שבוע היה עליו לנסוע לחו"ל בשליחות). גם עליוה, הנרצחת, עמדה להפריד מבעלה, כדי להנשא לחיים שמוקלר. דורית, הנאשמת, סיפרה אחרי המקרה למשטרה, כי היא ניסתה להשפיע עליו שיטטה מדרכו, אולם הוא לא התיחס ברצינות לדבריה. באותו ערב יצא שמוקלר מקיבוץ. דורית התגנבה למחסן הנשק והוציאה אקדח "פאראבלום", ואף ניסתה את האקדח בחוץ.

אגדת עי המוות

על משכבה בחדרה בקיבוץ כפר גל-עדי שכבה אותו לילה עליוה וקראה בספר "אגדת הנערות המתות" לאנה זיגרס. לא ברור כיצד אירע הדבר והיא יצאה החוצה להיפגש עם דורית, שאותה לא הכירה כלל מקודם. עליוה לא חזרה עוד לחזרה. היא נמצאה למחרת על ידי נהג אוטובוס שיצא בשעה 4 לפנות בוקר מכפר גלעדי למטולה. היא היתה ערומה למחצה ושמי חזק את החשך כי נעשה מעשה אונס ע"י מסתנים שמעבר לגבול.

צעירה רוכבת אופניים

משהגיע המשטרה למקום לא נתקלה כלל בקשיים. מישהו ראה בלילה צעירה לבושה מכנסים, רוכבת אופניים, הידועה כאחת החברות בגרעין הנוער. אמנם בני תיים הגיעו כבר למקום חברי קיבוץ "עמיר" וברצונם. כנראה, היה להסדיר את העניין במקום, עוד בטרם נודעו להם כל הפרטים המוזעזעים. אולם המשטרה היתה כבר בקיבוץ "עמיר". דורית קוטנר היתה מהאופנים בדרכה לקיבוץ. היא הודתה במעשה והואשמה כחוק.

טרדגיה בתוך טרגדיה

מאו לא לקחה חלק פעיל בדיונים בבית המשפט. להיפך, בזמן שהושמעה דעת הרופאים הוצאה הנאשמת מהאולם. וכפי שסופר לבית המשפט עברה הנאשמת את שבעת מדורי הגינום, על אף גילה הצעיר. במרכז המיאור המוזעזע על עברה היו שתי עובדות: היא ראתה כמו עיניה את מות אמה מתחת לעיי מפולת בזמן ההפצצה (ועוד שמעה אח"כ את אביה אומר לאהובתו: "טוב שהתפטרתי ממנה") וחונכה אח"כ במגזר על ידי כמרים.

17 חדשים בתא הנידונים למות

3. מחבק את ילדיו ברחוב...

2. מנסך את אמך...

4. חוזר לביתו...

5. ולחברת אשתו ו-12 ילדיו...

1. יהושע דנוך יוצא לחופש...

טיבט, אוגוסט 1950

אזפי הרים, אשר כל אחד מהם מגלם אל חי, מוגינים על הארץ אשר כל גבר רביעי בה נזר

שש מאות שנה לפני לידתו של ישו חי גוטאמא — הוא הבודהה. הוא היה אדם קדוש, נאצל ופאציפיסט. אולם הפאציפיזם לא הועיל לו כאשר התנפל מלך שכן על שבטו וערך בו טבח.

אחד משני מרכזי הקודש של הבודהיזם הוא טיבט. טיבט היא ארץ קדושה, דתית ופאציפיסטית. קשה להניח שהפאציפיזם יגן על טיבט מפני 800,000 החיילים של סין הקומוניסטית המתרכזים כיום על גבולותיה מתוך מטרה ברורה ומוצהרת להניף את הדגל האדום על ארמון הדאליילאמא.

כל גבר רביעי
 "תארו לכם ים", אמר פעם החוקר אמונדסן, מגלה הקוטב הדרומי, "אשר רוחות חזקות מארבעה הכונים מכים בו גלים עצומים. תארו לכם שהמים קפאו בדיוק ברגע שהגלים הגיעו לשיאם. זהו טיבט".

בין הרים עצומים אלה, שהגנו על טיבט מכל פלישה בהיסטוריה, חיים כ- 4,000,000 (המספר המדויק אינו ידוע). כל גבר רביעי באוכלוסייה זו — נזיר. אין עיר או כפר בטיבט אשר אין בהם מנזר אחד או שניים. כי טיבט היא ארץ המנזרים.

מנין נהירה המונית זו לשורות הנזיריים? סיבה ראשונה: הדת היא באמת האליף והתיו של הטיבטים, כנוזרים כהד יוטות. הדת היא תעודת-חיים, שעשוע, מדע, מקצוע. אולם יש גם סבה שניה, פחות מופשטת: טיבט היא ארץ פיאור דלית. לאותם שאינם מבני האצולה פותחת הדת את הדרך היחידה לעליה בסולם החברה. ואכן, עליה עצומה — כי לא האצילים שולטים בטיבט, כי אם כוהני הדת, בני האלים.

העליה בסולם החברה איננה עיקר לבני טיבט. חשובה הרבה יותר העליה בסולם הנשמות. ואין זה דבר של מה בכך. כי נשמת האדם אינה מתה לעולם. במותו של אדם עוברת נשמתו לגופו של יצור חדש, הנולד באותו רגע. אם עשה האדם את הטוב בעיני האלים — עוברת נשמתו בגלגול הבא לתוך גופו של לאמא (כוהן), משם (בגלגולים הבאים) לגופם של לאמאים-מגלמים (כוהני-דת אשר בה מתגלמת האלהות) עד שהיא מגיעה, בסוף הדרך הטובה, לנירואנה — היא האפס

קיבל על עצמו את עול החיים כדי לעזור לבני-האדם.

אדם אלוהי זה הוא, בן השאר, הדיקטאטור הכלי-יכול של טיבט. הוא יושב בהיכל מפואר, בעל מאות רבות של חדרים וארמנים (הקריו "פוטאלא") בלהאסא, עיר הברכה של טיבט, השוכנת בגובה של 3630 מ' מעל פני הים, מרחק כמה מאות ק"מ מן הגבול הצפוני של הודו.

הדאליילאמא חי זה כמה אלפי שנים. אין הוא מת לעולם. עם מות גופו עוברת הנשמה לתוך גופו של וילד הנולד באותו רגע. מובן שלא קל למצוא את החולה, כי הוא יכול להיוולד בכל מקום במדינה, אף למשפחה העניה ביותר. כל אוכלוסיית המדינה משתתפת בחיפוש אחרי הדאליילאמא החדש — חיפוש המתחיל רק שנה אחרי היולדו. כשמת הדאליילאמא האחרון, לפני מספר שנים, עברו שנתיים עד שנמצא הדאליילאמא החדש. (בינתיים קיוותה כל אם שבנה הוא הדאליילאמא, האל החי!) משנמצא השליט החדש, מביאים אותו ברוב פאר אל ארמונו, ועד הגיעו לגיל 18 שולט במקומו עוצר.

מכיון שהעוצר, ככל עוצר, עלול להתאהב במעמדו, רבים הדאליילאמאים המתים מוות פתאומי בדיוק בהגיעם לגיל הנכון. אמנם, הדאליילאמא האחרון הגיע לגיל 60 ושלט למעלה מ-40 שנה, אך כל ארבעת הדאליילאמאים שקדמו לו מתו לפני הגיעם לגיל 20.

איש אינו יכול לדבר עם הדאליילאמא בלי רשות. על בן האדם להישאר בנוכחותו כסוף לרצפה. אסור לשליט לשאת אשה, לטעום כהול, אף לאכול בשר בלי טכס מיוחד. בכל ימיו הוא נוגע רק באשה אחת בידיו — "הח' זירה הקדושה" — אשה העור-מת בראש מנזר קטן והמסור-גלת להפוך בני-אדם לחזירים.

הלהאמא האדום

במרחק של 200 ק"מ ממערב ללהאסא שוכן הטאשילאמא. מבחינה דתית שווה הטאשילאמא לאמא במעמדו לדאליילאמא, אולם בעינינו חילוניים הוא כ- סוף לדאליילאמא. בשנת 1924 נמלט הטאשילאמא לסיין, אחד רי שהתקוטט עם הדאליילאמא.

עתה טוענים הקומוניסטים הסיניים שנמצא אתם נער בן 12, שהוא התגלמותו של הטאשילאמא הגולה. הקומוניסטים ניסו להשתמש בו כדי לעורר מרד בטיבט, אך עד כה בלי הצלחה. עתה יתכן שהלהאמא האדום יאפשר לפלישה הקומוניסטית להתעטף באיצטלה כל-שהיא של חוקיות.

האל מטלפן

עד 1904 לא דרכה רגל אי-רופי על ארמת טיבט. מאז הצליחו אירופים מעטים לחדור לתוך המדינה, וגם לשותח עם הדאליילאמא.

מאז חדרו גם הסימנים הראשונים של התרבות ה"מערבית" לטיבט. גלגליהתפילה (מיתקנים דתיים מיוחדים שהנזירים הבודהיים מסובכים אותם בידיהם, במקום לחזור על התפילה לוח האיוסופיות בפיהם) מובאים עתה (לפי השמועה) מחוץ לארץ ומופע-לים בסוללות חשמליות. לפני שנים אחדות הומין הדאליילאמא מכונית קטנה מהודו,

"רופא" מגרש את השדים... היכול לגרש גם את מאוויסטסה?

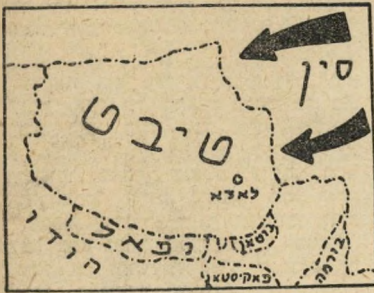
הדאליילאמא

הדאליילאמא מגלם את האלהות. לכאורה יכול היה לעבור לנירואנה, אולם הוא

ויש גם קו טלפון בידו (מופעל גם הוא בסוללות חשמל) המחבר את להאסא עם הודו.

סנוניות ראשונות אלו לא שינו את חיי העם הטיבטי. במדינה כולה יש רק ארבעה רופאים. דרך כלל הלאמא הוא הרופא, בתפלות והשבעות.

שלושה ימים הם "בני מזל" שבוע — יום ראשון, שני ורביעי. ביום אחר מסור כן מאד לצאת לדרך, כי הדבר עלול להביע את האלים. אם בכל זאת אין לדחות

את הנסיעה יש לשלוח את הבגדים אי-החפצים ביום-המזל שלפני יום היציאה לדרך. בצורה זו אפשר לרמות את האלים ולשכנע אותם שהאדם כבר יצא לדרך. את המתים אין קוברים ואין שורפים בטיבט (אולי מפני שהאדמה סלעית והיציבים מעטים במדינה). במקום זה מניחים אותם במקומות גבוהים, כמאכל לעוף השמיים. עצמות מתים מפוזרות בכל רחבי המדינה (וגם במונגוליה).

בכמה מקומות נהוג שלאשה יש כמה בעלים בבת אחת, לרוב אחים. לעומת זה יש בעלים בעלי הרמון. המסים נגבים בשוויץ, אבל המדות והמשקלות לגביית המס מתחלפות לפי יחס השלטון למלשם המסים.

השליטים האמתיים

העיר להאסא מוקפת שלושה מנזרים — דרפונג, זרא וגאנדן — המכילים 20,000 נזירים — מספר השווה כמעט לכל אוכלוסיית העיר עצמה. כל אחד ממנזרים אלה הוא עיר קטנה — מושבה של מאות בתים, אשר במרכזה בית מקדש.

מכיון שהלאמאים-המגלמים עסוקים בענייני קודש, נתונה הנהלת המקדשים בידי לאמאים פשוטים (שאינם מגלמים אלים). לאמאים אלה הם השליטים שמאחורי הסמל. לא פעם בהיסטוריה ירדו על להאסא כדי לכפות את רצונם על הדאליילאמא עצמו. בפעם האחרונה קרה הדבר ב-1947, כשהלאמאים של מנזר זרא ניסו לגרש בכוח (ובלי הצלחה) את העוצר הנוכחי ולשים במקומו את העוצר הקודם, שסור לק מתפקידו מכיון שדגל בהגמוניה סינית על טיבט.

"הגיעה אלינו השמועה..."

לפני חדשים אחדים ביקר הסופר-התרפתקן לוואל טומאס בלהאסא. בחזרו לארצות הברית לקח עמו את האגרת הבאה של הדאליילאמא לנשיא טרומן:

"הגיעה אלינו השמועה כי שורר מצב מעציב בעולם. השלום והאוויר נעדרים — וזה בגלל סכסוכים בין עמים ומריבות רבות. אנו, הממשלה והעם של טיבט, נעצבים מאד ומודאגים נוכח מצב העולם שכולנו חיים בו. רוצים אנתנו שיוודע ברבים כי אנחנו, כאן בטיבט, הארץ המוקדשת לדת, כל העם — כנוזרים כהדיוטות — מתפללים בכל לבנו שאלוהים יעניק אושר ושלום-יצנח לאנושות".

היעזר אז מה הגורל המאיים על טיבט?

ארמון הדאליילאמא בלהאסא... לא יגן מפני תותחים

תזמורת לאמאים בטכס דתי הפאציפיזם היפה ביותר...

ארצות הברית: אאנסטרים ונקיון

ארצות הברית נכנסה למאבק על חיים ומות. אולם למעשה אין אמריקה לוחמת אלא... עשר דקות ביממה... רק חלק זעיר מתעשייתה הועבר לייצור מלחמתי, ובחיים היומיומיים לא חל כל שינוי. על כך מוסר לנו יגאל רוזן, סופרנו המסיר בארצות הברית: —

רצח

צ'יקאגו היא עיר גדולה ונהדרת. היא מקיימת את כל התקוות שתליתי בה. למחרת בואי הנה קיבל אחד "צבעוני" (לא "לבן" טהור) את פני שני בלשים, שחיפשוהו מאחר שנאשם ברצח, ובאו לביתו, במטר יריות. כתוצאה מזה היתה לויה כפולה והיפוש יסודי, שבסופו נגלה הרוצח בתא נסתר באחד הבתים הסמוכים. אבל אם מארעות כאלה תופסים את הכותרות הראשיות בעתונים, לפעמים הרי העיר עצמה מראה למבקר מישראל את יריות חמה. יש בה שרשרת של קיוסקים לסעודות קלות הנקראים ביג, קיוסקים ביג אין בהם רבב, וכמוהם המלצריות המשרות בהם. כל אחת מהן נראית כאילו זה עתה שמה עליה סינר נקי, וזה בכל זה שתכנס ביום אי בלילה.

אין קיצוב הניר

קיוסקים אלה אין להם מנופולין על הנקיון בעיר זאת. אין הם אלא דוגמה. האיש הנוהג במכונית לבנה ומוכר גלידה ברחוב לבוש מעיל וכובע לבנים, והוא מושט לך את מנת הגלידה או אסקימי עטופה מפית ניר, שגודלה כגודל חצי מנת ניר-הטואלט החדושה שתקבל בישראל. זה אחד הדברים המפתיעים אותך בארץ זאת. לכל אשר חלק נמצא שפע של ניר, מוכן לעזור לך בניקוי ידך וגופך. אם תבקש רק ספל קפה או ארוחה שלמה מיד יעלו על השולחן שני דברים: כד מים ומפות ניר. במטבחים תלויים מעל לקערת הרחצה גלילי ניר, משתמשת בהם עקרות הבית במקום מגבות המטבח הנהוגות אצלנו. (גם לכלים וגם לידים).

כוכבת של ניר

שפע הניר לצרכים היגייניים אינו מתבטא רק במגבות אלא גם בכלי ניר. כל ככר לחם עטופה, וכל חבילה ביסי קוויטים שאחה קונה עם כוס החלב ותהיה

ראמא ה-9 והמלכה סיריקיט מנג'ונות ג'אז במקום מלכות

ככים צלופן, וכל דבר שתקוה, בחנות או באטליון נעטף בזרירות בניר נקי או מושט ככים ניר. יש גם סוג חדש של ניר כיונג, הנמכר בקופסה שצד אחד שלה משונן כמסור ואפשר לקרוע מתוכה כמות קצובה. מניר מודגן זה אפשר לעשות (כי הוא דביק) כל כלי בכל צורה או גודל, ולעטוף בו בשר, ירקות, דגים או פרות.

מניר עושים ספלים, ומשליכים אותם אחרי השימוש. יש ספלי ניר מיוחדים לטלילים, ואליהם נלוות צלחות ניר, עיומי

דוח בפני רטיבות ולכלוך, ואינו סופגות לא את ציר הדגים ולא את מרק העוף. הצי תריסר צלחות כאלה עולות 100 פרוטה. המשקה הלאומי

ספלים אלה אין להם דבר עם "הספלים בלי קרקעית" שעליהם מפרסמים הקיוסקים למיניהם. ספל בלי קרקעית פרושו שאתה נכנס למסעדה ושם ממלאים לך את ספלך בקפה כמה פעמים שתרצה במשך אותה סעודה, ואתה משלם בעד כל הקפה שאתה יכול להזרים לגרונוך מעט יותר משלושים פרוטה.

קפה הוא המשקה הלאומי של ארצות הברית, וחבילת המזון החדשה המסופקת לחיילים בקו הראשון מכילה לא רק קפה אלא גם דלק לחמם אותו. החבילה אינה מכילה ארוחה שלמה. היא נקראת "טעימה

חיי מלב

בעיר מונגומרי, אשר באלאבאמה נק' נס איש ב-10 דולארים. חסאו: אחרי שכלבי שכניו לא הניחו לו לישון כל הלילה יצא למרפסתו והתחיל "להשיב בנביחות".

של 990 קאלוריות" כלומר בערך 3/4 ארוחה הגונה. וטעימה זאת מכילה שמונים גרם בשר (בהמה או עוף), ביסקוויטים, שוקולאד, סיגריות, גפרורים מוגנים מפני רטיבות, מסטיקה, קפה וסוכר. הדלק הוא טבלית שאפשר להדליקה בגפרור כשהיא מתחת לקופסת הבשר או הקפה. החבילה מכילה גם כפית פלאסטית וכמובן גם ניר טואלט מצבע חאקי, היכול לשמש כמפית.

קציני הצבא אינם מכונים חבילות כאלה בשם פינוק. הם אומרים כי אם אין לצבא אוכל טעים הוא מאבד את כושרו הקרבי.

ס'אם: והמלך אינו

בוילה יפה ליד לוזאן שבשווייץ שר כן צעיר ממושקף עם אשתו היפהפיה, בת ה-17. פעם היה שמו הנסיך פומיבול אדולף. דט. מאז נרצח אחיו, אאנדה מלך תאי (ס'אם), הוא ידוע בעולם כראמא ה-9. הטיפול בעינים אינו הסיבה העיקרית לשהותו של פומיבול בעיר-הנופש, הרחוקה מארצו 10,000 ק"מ. לפי כל הסימנים מצ' דיף המלך הצעיר למושביו את שוייץ, בה גדל וחונך, על מדינתו, האסיאתית, ואם התענינותו בעסקי מלכות ומדינה מפוקפקת, הרי אין ספק שהוא מתענין באי במקצועות אחרים. כי המלך ראמא ה-9 ידוע לקהל חיבי המוסיקה בארצות-הברית כקומפוזיטור מוצלח של מנגינות-ג'אז (בי ניקון הג'אז "יום כחול") אשר רבות מהן הוקלטו והופצו ברבבות תק' ליטים. מלבד זאת מתעסק ה' מלך גם בהסרטה, תצלום ו' תורת-הכוכבים.

כשנרצח אחיו באחת ההפי' כות הכרונות של ההיסטוריה הסיאמית נאלץ גם פומיבול להתראות עם מיליוני נתיניו. הוא פשט את חליפתו האירוי פית ומגורצת, התעטף בבגדי משי ובכובע-שמשיה בעל 7 ק' מות. אחריו הוכתרה אשתו, סיריקיט קיטיאקארא, בתו של שגריר קיטיאקאריס. אולם אך נסתיימו כל הטכסים (שארכו 3 חדשים) לקח את אשתו ואת תחולו טיטו וחזר לשוייץ. את עיני הממלכה השאיר בידי דודו, העוצר ראנגוניט, הנשוא לאשה גרמניה בשם אליוובט שארנברגר.

לזכותו של ראמא ה-9 — "מגן הדת, ארון העולם, רא' שון לזוהר ולעוצמה" — יש לאמר שהוא מוצל את שהותו בשוייץ ללימוד תורת המשפ' טים. בזאת הוא נבדל לסובה משכנו באסיה — הקיסר-הבובה בארדי-הודו-סיין — שניצל את שנות שהותו באירופה בעי' קר למשחקי רולט, קלפים ו' גולף, התמחות שאינה עוזרת לו כיום לחלום בקוממוניסטים המשתלטים בהדרגה על מדינתו.

דמותם של שליטי אסיה -- משני עברי מסך הברזל — מסבירה במידה רבה את מהלך המאורעות. בצד הקומוניסטי רבים אנשי-מעשה, לוחמים עקשנים הנערכים על ידי ההמונים: מארסטה טונג בסין, ה' צ'יימינג בהודו-סיין, קיסר-איל-סונג בקוריאה, לואי טארק בפיליפינים. השליטים בחסד המערב הם או ריאקציונרים ללא תמיכה המוגית כצ'אנג-קיי-שיק בפורמוזה, סינגמאן ריי בקוריאה וקוירינו בפיליפינים, או צע' רים סחרי אחריות כבארדיי שחקן הקלפים ופומיבול מחבר הג'אז.

עוד אחד שלא רקד

"הייתי בירושלים ב-30 בנובמבר 1947. כל יהודי ירושלים חגגו ורקדו. והייתי אולי היהודי היחיד שלא רקד". דברים אלה לא כתב איש לחי' וגם לא אחד מאתנו. הכותב לא הצטער על ביתור מולדת, שהרי הוא מעיד על עצמו כי הוא "אחד מאלה שהיו מוכנים עוד ב-1937 לקבל בהתלהבות מדינה יהודית בחלק מה' ארץ", הוא לא רקד "מפני שידעתי מה צפוי לנו לפני בוא המדינה, ומה צפוי למי דינה כשתוקם".

(ההסתייגות מאותם מחולות הולכת ומקמת. בקרוב לא יישאר אלא שלונסקי, שלא יוכל להכחיש, כי רבים מדי ראוהו או בקלקלתו).

הצטיטות שלמעלה לקוחות מהספר "בהלחם ישראל" מאת דויד בן-גוריון (הוצאת מפא"י, 1,200 ל"י). הספר הוא אוסף של נאומים (למעלה מחמישים) בענייני הגנה ובסחון שנשא מר בן-גוריון מיוני 1947 ועד מארס 1950.

בחרנו בצטיטות אלה כי בהן דוגמה למה שחסר בספר, — השקפה כלשהי לבי' אות.

מן הנאום הראשון, שהוא "לקראת הב' אות", ועד המכתב האחרון, "על הבנינו שנפלו", שוא חישנו גם רמו קל לזכרנו בעתיד. ואם כי יצא הספר בהוצאת מפא"י, הרי הוא דבריו של ראש המדינה. האין נאו' מיו יכולים ללמדנו דבר מלבד זכרונות? אכן, יש אנשים שהם טרודים מדי בעס' קי השעה, ואין דעתם פנויה לתוכניות מרחיקות לכת. ובמשך התקופה בה נישאו הנאומים היה מר בן-גוריון עסוק מאד.

בן-גוריון, ראש-הממשלה אדם טרוד מדי...

ואף על פי כן אי אפשר לדרוש מהבריות "התנדבות", נאמנות מסורה" וכדומה, אם אין הבריות יודעים למה. עתה, בימים קצובים אלה, כשרובנו מתאכזרים, אם מעט ואם הרבה, מן המדינה בה אנו חיים, צריך להוכיח לנו כי יכולה היא להיות טובה יותר, כי יכולים אנו לעשותה טובה יותר, לפני שידרשו מאתנו "התנדבות", "מסירות" או "קרבנות".

מר בן-גוריון מרבה לנאום. יש גם הרוב' שם שהוא אהב לנאום. נאומיו בדרך כלל משכנעים, כי על כן אין הם מצריכים מחשבה. תמיד יש הרושם כי דברים אלה כבר שמענו. "כן, כן, זה נכון", — כך יאמרו המאזינים על כל דבר באנאלי. ליתר בטחון, יכול הנאום גם לחזור על דבריו, באתו נאום עצמו, ואם לא יהיה איש בין השומעים שלא יחוש כי דברים אלה כבר שמע מקודם, ואין בהם כל הפי' תעה מרגיזה.

חוסר עקיבות (אלא אם כן יסוב האדם כשבשבת ברוח) איננו פגם. רק אויל מסוגל להיות עקיב בהחלט. אדם נבון לומד ומתקן את טעותיו. אבל הטמעה של דעות עלולה להרגיזו. מפלגה חסרת תכנית ברורה מן ההכרח שתלוה מאחריים. כמו, למשל, אחרי שלא נחו הרוחות עקב טשטוש של הפלמי'ח שמענו את ההכ' רזה כי "כל הצבא יהיה פלמ"ח". (לא מפי בן-גוריון). כך לא נעים לשמוע מפי אדם שלא תמיד נהג בסובלנות רבה כלפי דעות אחרים כי "השעבוד המסוכן ביותר הוא השעבוד הרוחני". הדברים נכונים, כשם שנכון הדבר כי "מחשבתו של אדם אינה כפופה לשום שלטון". אבל הייתי רוצה לדעת אם דברים כאלה מחייבים את

בן-גוריון, ראש מפא"י... אינו פנוי לתכניות

אוצרים בתוכם היסטוריה מענינה. במשך כל התקופה היה מר בן-גוריון האחראי לצבא (וקודמו) ימטעם "המוסדות הלאר' מיים" ויורשיהם. וגם אם נאמרו הדברים או בפומבי ספק אם היתה לרובנו האפי' שרות לשים אליהם לב. עתה שכחנו כי היתה חרדה רבה בימי התווה ובוהו של בין-המשטרים. שוב אין אנו זוכרים את ההתכוננות של המים שאחרי ג'נהאואי. אפילו כביש הגבורה האומלל שנסלל פע' מיים ועודנו נסלל והולך, מתקבל כיום כדבר מובן מעצמו, ואין זוכרים את דרך בורמה ואת האבק הנורא ואת "פה צריך לרדת".

מי שרוצה ללמוד את תולדות המדינה לא יוכל שלא לקרא את הספר. ואותם הפגמים שמנינו לעיל עושים את הספר נוח לעיכול. כדאי גם להעמיד את הקורא על מוזרות מסוימת בסגנונו של בן-גוריון. — כמעט שאין הוא משתמש במלה "את".

רשלנות מצערת

הספר צ'יבי מאת בלא סנש (הוצאת הקיבוץ המאוחד) מיועד לנערים, והוא גם מתאים להם (לבד אולי מהשאלה היהודית המזוקרת בו ללא צורך) לולא לשוננו. את הספר תרגם סופר שאין לחשוך בו כלל כי אינו יודע עברית. גם לולא הותק שלו בשירה העברית, עבודתו של לאביגודר המאירי כמסגנן דברי הכנסת יש בה כדי להעיד על ידיעותיו. הוצאת הקיבוץ המ' אוחד גם היא איננה מוסד העלול לזלזל בלשון. ובכל זאת: "השמש המחייכת דהה", "היה הארון המורה לא רשכ", "בכלל לא בטוח שבאמת סגאי זכה", "כר' למ התישבו במקומותיהם".

האפשר כי דבר זה נעשה בכוחנו, כדי "לקרוב" את הספר לקורא הצעיר? אם כן, הרי זאת דרך חינוך משתנה.

התפארות - כמה?

חוברת דיה של ספרית המרד (הוצאת שלח, 250 פרוטה) זנה בשני מאורעות: (1) שוד הנשק ממחנה הראיף בראש העין בנובמבר 1945, ו(2) הנחת הפצצה בשוק שביפו (שגרמה למותם של עשרות אנשים שפעם היחיד היה היותם "ערבים"). סג' וון החוברת הוא ילדותי כסגנון החוברות הקודמות באותה ספריה, והעורכים לא שיפרוהו בלשונה על קודמותיה. עצם המאו' רעות מסופרים בצורה מושכת אבל מטש' ששת את מהותם. גם עתה, אחרי כל הוי' כוחים על הבלגה והגבה, שכמעט הביאו לסכסוך מוזין בין ארגוני ההגנה (אי עוד לא היה אצ"ל). קשה לקרא על מאי' רע יפו כשהוא מסופר בשביעות רצון עצמית. גם מי שמסתכל במעשה מנקודת מבט רבייוניסטית, ומסכים אתם כי היה צורך בהגנה, גם הוא יתמה על ה'נאה זאת ממעשי וזעה.

אדם סרטש וג'נררם (האדמה נשמת האדם) האיכר מורד בפיאודליזם

נצחונות של הגינטלמן הפיקה על הנאצים. אולם הרפתקאותיו של הפרופיסור הי "דיקאונטי" בארצו של היטלר מהות גם כיום תומר שעשוע מצוין ומעוררות צער על מותו ללא עת של שחקיבד גדול.

"כלה למכירה"

כבר היו כמה וכמה סרטים על נושא זה והוליווד עדיין דושה בו. קלודט קולברט, חילת משוחררת שבעת נדודים מחפשת לה חתן שיוכל לספק את דרישותיה ה פיננסיות וחלומותיה הביתיים. ג'ורג' ברנט, הבוס שלה, משדך לה בכונה רעה, ארכי אולוג הרפתקן נודד, רוברט ינג. השנים מתאהבים "באמת", והמצב מסתבך כשהבוס נוכח שגם הוא מאוהב בקידתו.

הספור מלווה בסיטואציות שגם הן אינן מצטיינות בעמקות. כמו ביקור בבית קפה מזרחי בלב ניו יורק, מלחמת מהלומות בשוק של דגים וחגיגת ארושים של שני גברים עם גברת אחת.

שחקנים טובים מבוזבזים את כשרונותיהם לטוב בטרט מסוג זה. היחיד שמצליח הוא מכס בר בתפקיד מתאבק מקצועי שהופך לשומר ראשה של קלודט. במשחקו המגושם והלבבי הוא מפיל על שחקנים ותיקים ממנו, וחבל רק שלא נתן לו שדה פעולה רחב יותר.

בקצרה

"האדמה, נשמת האדם" (הוג' גריה). סרט רבי-רשם על מרד האיכרים בפני אודליוס ההונגארי. גבוה משכמו ומעלה מן החומר הרגיל המגיע מאחרי מסך הברזל. **מאדאם אה"ב** (אה"ב). גיימס סטיוארט בתפקיד עתונאי אמריקאי המנסה להבריח גומי ממלאיה הכבושה בידי היפנים אל מחנה

"החף מפשע אני"

גיוהן פורד התמתה ביצור סרטים על נושאים מן ההיסטוריה האמריקאית, והצי ליה להנציח את המאורעות שגרמו להתחוות של ארצות הברית.

סרט זה מבוסס על ספור מעשה אמיתי שקרה בסוף המאה התשע-עשרה. ד"ר מוד, אדם ישר ומכובד, נאשם ביחד עם כמה אנשים אחרים חפים מפשע, בקשר לרצח הנשיא לינקולן, ונשפט למאסר באי הכריז-שים. אשתו עושה מאמצים, חוקים ובלתי חוקיים, לשחררו מאי-בלהות זה. חרף העול שנעשה לו וחרף כל הסבל העובר עליו, נשאר ד"ר מוד נאמן לעקרונותיו כאדם ולתפקידו כרופא.

ביד אמונה לקח פורד את הספור הזה, ובעזרת סרטים מצוין של ננלי ג'והנסון, יצר סרט אנושירומנטי ונוגע אל הלב.

בעזרת ניצול מכסימלי של תפאורה, חלבושה, טפוסים ומנהגים הוא נתן תמונה אמיתית של התקופה. אך בעיקר מצטיין הסרט בגלל סגנונו המיוחד של פורד, הצלומים עשירים במשחק אורות וצללים וחליפת תמונות קרובות ורחוקות.

ורנר בקסטו בתפקיד ד"ר מוד מצליח להביע רגשות עמוקים ביותר של אדם בעל תשוקת חיים, ושהחיים נמנעו מאתו שלא בצדק. גלוריה סטוארט, במשחקה התיאטרוני, מגלמת טפוס של רעה עדינה נאמנה מאד לבעלה ולתקופה. גם שאר השחקנים מצליחים בתפקידיהם השונים, וביחוד מתבלט ארנסט ז'וטימן בתפקיד היריב של המשרת הכושף הנאמן.

"פימפרנל סמית"

לאחר פטירתו הופך משחקו של שחקן הבמה, במקרה הטוב ביותר, אגדה. בדימי יונגו, בעזרת תיאוריהם של עדי ראיה, יכיר לים אנו לראות את דוד גריק, טלמה ומייסי. זוהי הטרנזיה הגדולה של התיאטרון, רון, ההצגה אובדת עם היותה מוצגת. המשחק הנפלא ביותר חולף עם הרגע.

לא כן בקולנוע — הסרט השיג מה שהתיאטרון לא הצליח לתת לנו, את ההצגה בת הנצח. שחקן קולנוע — בין אם טוב הוא או רע — יכול להיות סמוך ובטוח שאמנותו תישמר יותר מזו של הגאון שבשחקני הבמה.

לוליי האוארד שייך, כמובן, לטובים שבשחקני הקולנוע. עובדה זו, שנקבעה מכבר על ידי כל מי שראה את סרטיו, מקבלת את חזוקה עם הצגה חוזרת של שנים מהטובים שבהם:

"פימפרנל סמית" הוצג יום אחד בלבד ב"תמר", תל אביב, אך העתק חדש של "פימפרנל סמית" זוכה להצגה בקנה מידה רגיל ויגיע, איפוא, לקהל מרובה יותר, ובכל חלקי הארץ. שני הסרטים מוכיחים עד כמה היה האוארד איש קולנוע. עדין, חד מבט, מנומס, נעים מבטא, איש ההשכלה — הוא מסמל את הגינטלמן האירופי האמיתי, את איש תרבות המערב שמאחרוני אצאצאיה מוכחדים.

היתה החזיה גדולה יותר, כמובן, לכש הוצג "פימפרנל סמית" לראשונה, בעיני המלחמה הגדולה; לבבות עלצו למראה

בכסף רב והמכוון לקהל הרחב ביותר ולמכנה השכלי המשותף שלו, כלומר לרמתו של ילד בן שנים עשרה? אחרים, גדולים ומנוסים מאתנו, ניסו ונסלו. האם נצליח אנו?

או האם נמשיך להוציא סרטי תעמולה נאיביים? ראינו כיצד סרטים אלה נוחלים כשלון אמנותי וקופתי חרוץ אפילו בארץ (ארבעים ושמונה שעות ביממה); הם מתאימים אולי למסיבות ציוניות באמריקה, כתוספת לנאומו של שליח המגבית המאור, אבל לא ליותר מכך.

או ננסה להפיק סרטים טובים? סרטים מבוגרים, ריאליסטיים, אמיצים. סרטים שונים בתכלית מן התוצרת ההוליוודית, מפני שהם יהיו מכוונים לקהל אחר לגמרי, קהל שמספרו בארץ ובעולם גדל והולך מיום ליום: חסיד הקולנוע המבוגר הפונה עורף לילדותיות ההוליוודית על הליטוש החיצוני שלה והרצועה בטרט בעל תוכן, רעיון ועמקות, גם אם רמתו הסכנית אינה גבוהה ביותר. סרטים כאלה ממדינות כמו יוגוסלביה, שווייץ, הונגריה, דניה ובלגיה זכו להצלחה ניכרת מחוץ לגבולות ארצות מוצאם; והם דברו בלשון מולדתם, לא אנגלית, ולא בוימו בידי מומחים מאמריקה. תוכן טוב? מושג רחב, אלא שאינו כולל ציננות ואף לא שוביניזם ובחודאי שלא התפארות עצמית קטנונית.

משחק

המשחק בסרטים הישראליים שראינו עד כה היה פשוט איום. על הבמה שחקנינו בהרבה יותר טובים, אין הם אשמים אם אינם יודעים משחק קולנועי מהו; אשם הבמאי-הטכנאי שאינו יודע משחק בכלל מהו.

כיוון שהמשחק, ולא הטכניקה, חייב להיות הכוח-המושך של הסרט שלנו, הרי שרק במאיים-אמינים, המסוגלים לעבוד עם שחקנים, יוכלו להפיק סרטים ישראליים טובים. המשחק המשובח הוא תנאי הכרחי לסרט שלנו.

שחקן הקולנוע המקומי לא יוכל למצוא עבודה מלאה בטרט. הוא יחלק את זמנו בין הסרט לבין הבמה, למשל. יהיה מקום גם ללא-מקצועיים, אך מוטב שלא ננסה לטפח פה פולחן כוכבים. אין לנו צורך בהם.

העולם אינו מצפה — אבן — העולם אינו מצפה בקוצר רוח לסרט הישראלי.

היהודי בניו-יורק או קאליפורניה ישלשל את הדולאר שלו לקופת המגבית גם מבלי שיראה את תל-אביב בצבעים "טבעיים".

יש לנו בארץ דאגות חמורות מבעיות הסרט.

גם אם יהיה לנו סרט עברי, לא נוכל לקוות לשיתוף פעולה של ממש מצד בתי הקולנוע שלנו, על ידי הורדת דמי השכר רות וכן הלאה.

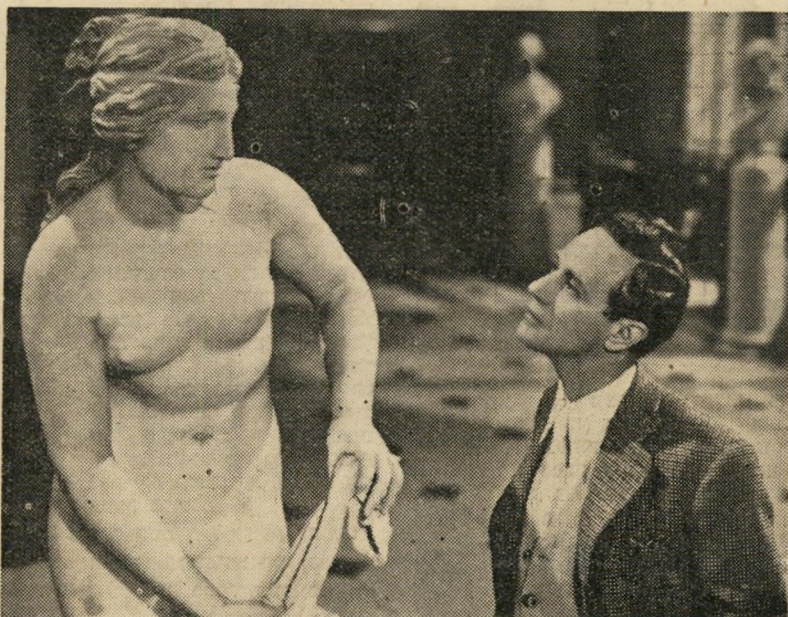
משרד האוצר לא ייתר על פרוטה אחת של מס השעשועים הגבוה כשיוצג סרט מקומי.

והצנזורה לא תנהג לפנים משורת הדין ביחס לתסריט מקורי.

ובכל זאת... לא רחוק היום... אולי מתר... הסרט הישראלי יתלך.

בנות הברית. לידו עוזר ספנסר טרייסי, אסיר משוחרר המקוה לקבל חנינה תמורת השתתפותו בפעולה זו. סרט רב הרפת-קאות שלא חסרים בו טפוסים חשובים ומעניינים.

על כנפי הדחף (אה"ב) המפרי בוגרט, טיס מומחה, מהסס אם לנצל את

זלויי האוארד (פימפרנל סמית)

הגינטלמן מרמה את הנאצים

כשרונותיו לקידום תעשייה מסחרית של אוירונדחף או להקריב אותם למען בטחון ציי האויר האמריקאי. המתחרים על נשמתו של הטיס המתלבט הם ריימונד מייסי, תעשין אוירונים רודף כסף, ואליאנור פרקר החמודה. הגערה וחיל האויר באים על ספוקם, אך לא הקהל.

הזעם (אה"ב). עוד סרט על אוירונים. הטיס הפעם הוא ריצ'רד וינדמק, שחקן מוכשר שהפך להיות כוכב הוליוודי בגלל ציחוקו הנוקב. תפקידיו בטרט זה הם להבריח סמים משכרים באוירונגו בשביל שני סוחרים רמאים, ולחלק את האבתו בין שתי נשים חמודות. לינדה דרגל חרוניקה לייק נאמנות לקו הבנלי של הסרט, שמלבד כמה תצלומים מעניינים של סערת האריקיי, אין בו ולא כלום.

סרט ישראלי — אין

(סוף מעמוד 9)

אולם האמן ניכר בעבודתו. אם רוצים אנו בטרט ישראלי, עלינו לאפשר קודם כל לאמן הישראלי לעסוק במקצועו; הפי-לישה מן החוץ חייבת להיבלם.

תוכן עדיף על טכניקה

הסרט הוא גם עסק יקר. בעית השיווק היא, איפוא, בעלת חשיבות ראו-שונית.

מה חייב להיות סרט ישראלי כדי שית-זיר את הכסף המושקע בו? האם ינסה לחקות את הסרט ההוליוודי הבינוני, העולה

קלודט קולברט, מקס בר, רוברט יונג (כלה למכירה)

הגברת מחפשת לה בעל

ספורטאי מדינו ברוך חכם בצרפת אין תקווה.

מסע זה נועד לא רק לשם הכשרתם הסופית של האתלטים למשחקי המכביה, אלא במיוחד לשם אימון יסודי בהדרגה מאמנים צרפתיים מנוסים, שהבטיחו להי גיש את אוצריידיעותיהם ומלאו עזרתם לספורטאינו בעת שהתחמם, אולם בשעת זו הודמנות שאין להחמיצה, אולם בשעת כתיבת שורות אלה נתון עדיין המסע בסימן שאלה גדול, באשר אין הממשלה מגלה נטיה רבה לאשרו.

סיכויים קלושים

אולם, גם אם תצא המשלחת לצרפת — אחר שמשרד האוצר "ירכז" את עמדתו אל נצפה מצגה להישגים מזהירים, לא רק משום מספר המשתתפים המצומצם (12 בלבד), אלא במיוחד משום ספורטאי צרפת נמצאים בעונה זו בשיא יכולתם, והישגיהם אינם מאפשרים לנו כל אשליות. מה הם סיכוייהם הבינשיים של נציגינו בצרפת? הצצה חטופה לעבר הישגי הצרפתים ב-1950 מעידה כי אם ישנה אפשרות כלשהי לנצח, הרי היא בארבע מקצועות בלבד, אם כי באורח מקרי לא מן הנמנע כמובן שנוצח גם בענף אחר. ה"קלפים" שדנו

בריצת 100 מטר יש לתלות תקוות רבות במהרה גבאי, שהשיג לאחרונה פע- מיים זמן נאה של 11 שניות ובהו"ל יש בי כלתו להשתפר. סיכויים רבים יש לנו בשדה הקיפצות. בקפיצה לרוחק נמצא בעל השיא הישראלי (6.89 מ'), ברוך חכם, בן ה-20, בקו עליה, ולא נתפלא אם יעלה בידו להגיע מעבר לגבול שבעת המטרים. בקפיצה לגובה הישגו לא פעם שני נציגינו — יעקב קובלניץ ואריה קליינשטוב הצעיר — 1.75 מטר, והם מסוגלים ללא ספק ליותר מנאה. בכידון יהיה עלינו לסמוך בעיקר על אברהם גרין, מותיקי האתלטים שלנו ומנהלה הטכני של המשי לחת. באם שעתו תשחק לה, מסוגל הוא לה- טיל למרחק 54-55 מטר, וזה הישג שצרי פתים רבים אינם יכולים לו.

בשאר הענפים — כולל ריצות בינוניות ווריקות — אין אנו חסרי תקווה כמעט, אם כי מענין יהיה לראות למה מסוגלים ברוך חכם, בעל שיאי הנוער בדיסקוס וכדור ברזל; אברהם גרין, בעל השיא הארצי בהדיפה (13.09 מ'); והרצים שלנו למר- חקי 800 עד 5000 מטר, פייר, הקר והירש. בצרפת נתנו רשות הרבור למספרים. בינתיים ניתנת רשות הדיבור לממשלה. התשנה עמדתה השלילית ברע האחרון?

נוער מחפש את המחר

המשך מעמוד 5
אחרי העבודה מתאספים חמשת הצ- עירים ב"חוג נוער" לדון בעצמם הם ובבעיות הקיבוץ בכלל, כי נשקפת להם עוד סכנה. עם קליטת העליה התמונית, עלולים ערכי הקיבוץ להשתנות. הם משתדלים לשמור על עצמם מפני משברים חברתיים קשים ואין להמנע מהם בחברה כה קטנה. משברים אלה יכולים להתבטא לרוב בעזיבת המשק, לא לעיר, כי דבר זה הוא לרוב מזור ולא מושג לילדי המשקם, אלא לקיבוצים צעירים יו- תר, שבהם יכול החבר השואף לחברה שלמה למצוא את מבוקשו. וכאן באמת בעיניו של כל "הדור הש- ני" של הקיבוצים. חברתם מצומצמת מרא- יתה ואין ביכולתה להיות שכבה שלמה -- שכבת המשק — אלא לפעול כגשר בין הדור הוותיק והדור הצעיר מהם, שבגי- לל תאים כלכליים נוחים בחקופה מאוחרת יותר בחיי הקיבוץ, רב מספרו, ויש בכ"ו חו בעוד שנים אחדות למלא את שורות "הדור השני" — להחליף משמרות.

אריה זיים בפעולה

בטניס אין מתח

פלא איפוא שבשלושת ימי המשחקים "פי- קי" היציע באין קהל מסתכלים — אם הם הכניסה היתה חנם. צריך לדעת להפסיד עד למשחקי הצהריים התנהל הכל למישרין, ללא הפתעות וללא מאורעות הראויים לציון מיוחד, אולם בשלב זה היינו עדים לאינציגנט קטן ומיותר לחלוטין. הדבר אירע במערכה המכרעת בין יהודה פינקלקראוט, בן ה-34, לבין הצעיר- שבחבורה ו"ילד-השעשועים" של הטניס הישראלי, יעקב בונטמן, בן ה-20. לאחר שכל אחד מהם זכה במערכה אחת, הוביל בונטמן ביתרון 4:5 במערכה השלישית ובעת שהמאבק הגיע לשיאו, לא הככים פינקלקראוט לאחת מהחלטות השופט, ול- אות'מחאה נטש את המגרש. במקרה זה לא חשוב כלל מי היה הצדק, כי ברור שלא זו הדרך ההולמת טניסאי יתיק, שהחזיק שנים רבות בכתר האליפות הישראלית, ספורטאי המכבד את עצמו צריך לדעת להב- ליג -- ולהפסיד בכבוד.

...ודשזוט עץ העציבים

למשחק הגמר נגד בונטמן פילס דרכו, כמקווה, אריה זיים, הטניסאי השתחרר, בן ה-22, שהכניע קודם לכן את מרוכי אפל — 3:6, 3:6. הכדורים הראשונים במשחק-הגמר "סיפ- רוי" על מאבק קשה, אולם היה ברור כי ככל שיימשך הקרב, כן יפתחו סיכוייו של בונטמן לנצח. זיים, המנוסה יותר, גילה יתר יציבות וריכוז במשחקו, ולוא רק השכיל לשלוט בעצביו, אין ספק כי לא היה נאלץ להתאמץ כל כך בשתי המערכות הראשונות (6:8, 7:5). רק בשלב המכריע "השתלט" על עצמו — ואמנם זכה ללא קושי ב-6:2.

אתלטיקה: תריסר לצרבת

"ההסתערות" של ספורטאי "מכבי" על יבשת אירופה גייסה למערכה גם את האתלטים-הקלים, שהומונו לסיור בן שלשה שבועות לעריה הראשיות של צרפת.

קובציה בשלש מערכות

איחור בהופעות ספורטביות אינו חי- דוש אצלנו, ועל כן לא היה שם פלא בעובדה — שקהל ניכר נאלץ לחכות שעה- תמימה, עד שמארגני התחרות (אנשי "מכבי") הואילו להעלות את שחקניהם על המגרש. אבל הן זה רק פרט קטן. הקהל, שהתעודד לפתיחת משחק כל- שהוא, ראה פתאום תכוכת הדשה. "הפר- על" לא הסכים, בשום פנים, לשופט שנק- בע למשחק זה מטעם "מכבי", ולאחר חי- לופיידברים חריפים למדי — נטשו האור- חים את המגרש. לראשי שתי הקבוצות היו כמובן טענות משלהם. "הפועל" טען: לשופט הנ"ל אין מושג בשיפוט. "מכבי" טען: בחולון העמיד "הפועל" שופט משי- לו; עתה הגיע תורנו. הוצעה הפריטטית, מנציגי שתי האגודות, שנכחה במקום, לא עשתה נסיונות של ממש לפשר בין הירי- בים. טוב שנמצאה לפחות שפה-משותפת בין השחקנים, שגילו יתר גמישות והיעו- לעמק-השווה. "מכבי" ני- אות לעמיד שופט אחר משלו — וה"קרח" נשבר.

וסוף טוב

על המשחק עצמו אין להרבות בדברים, אם כי נציין שהופתענו מנצחונה של נבחרת "המכבי" באחת משלוש המערכות (15:10, 13:15, 15:6). "הפועל" גר- לה ללא ספק עדיפות טכ- נית, תוך תיאום וליכוז בין שורותיו, אולם קשה לומר כי משחקו היה מושלם. המכבים לעומתם שטטשו (לעתים בדלצה) את חס- רונם התכסיסי בהתלהבותם ובמרצם הרב, אולם אלה לא הספיקו להשגת יתרון. הקבוצה המשובחת יותר, המטפחת זה שנים רבות בהצלחה את הכדורעף, זכ- תה בנצחון צודק ומשכנע, אולם בו בזמן חייב "הפר- על" לזכור כי "שלטון-היר- חיד" בענף זה מתקרב לקצו. הקבוצה הצעירה של "מכבי" רמת-יח (המהווה למעשה את הנבחרת) משה- פרת והולכת משבוע לש- בוע. היא לא נכנעה הפעם בנקל — ועלולה לה- יות יריב מסוכן מאד בעתיד הקרוב ביותר. המונופולין נגמר.

טניס: הרביעיה הנצחית

אם דרושה היתה הוכחה נוספת להחי- גוניות השוררת כבר שנים רבות בספורט- הלבן, באו השבוע תחרויות-המבחן למ- כביה — והוכיחו. התמודדות של 16 טובי טניסאינו היתה הפעם חסרת-מתח, שכן ידוע כי בטחון בספורט מביא עמו תמיד מנה גדושה של פעמום. כבר מלכתחילה היה ברור מי יהיו 4 הראשונים, ואם תרצו — יכולנו לקרוא אף בשמו של המנצח. מצב דברים זה לא הבטיח כמובן ענין מיוחד, ואין

כדורגל: נפלאות בשווייץ

כשסיימה קבוצת "מכבי" תל-אביב 11 משחקיה המייגעים ביוגוסלביה, היו רבים בדעה כי משחקיה הנוספים בשווייץ על- לים להטיל עליה מעמסה שאולי לא תצי- מוד בה — וההצלחה בארצו של טיטו על- לה לחלוף עם הרוח. אולם שווייץ ("שפע אגסים ותפוחים, אבל אין גווז") היא מדינה שקשה מן- הסתם להמלט מסמיה, במיוחד אחר שהי- בילוי היוגוסלבי ("יש תחיתות, אבל קשה למצוא אותן") היה לזר מקץ ששה שבוי- עות רצופים של דריפה אחרי כדור. החווה בשווייץ היה חתום כות וכדן, והשווייצרים לא גילו כל נטיה לחרת על ביקור המי- כבים, שעוררו ענין רב בקרב ציבור הס- פורטאים אחר הצלחותיהם הסנסציוניות ביוגוסלביה.

הגביע הוא שנינו

משהגיעה הקבוצה לשווייץ (ברכבת ויא- מילנו) ערכה לה העתונות קבלת-פנים רוי- עשת, ועד עצם היום הזה לא נבחרר לנו מנין שאבה "מטען" כה גדול של אינפור- מציה לא רק על מספר השחקנים הכל- לים בנבחרת הלאומית, אלא אף על סדרי הליגה בישראל (טוב שלא ידעה את הא- מת...), קטעי-העתונים שהגיעו מלואזן בי- מים שקדמו למשחק הראשון לא בישרו טובות, דעתם האחידה של הפרשנים הס- פורטיביים (גם ברדיו ציריך) היתה, ש"מי כבי" לא יוכל לנצח, אולם תינתן לו הז- דמנות להפיק תועלת ממסע זה וללמוד מקבוצות מנוסות יותר. ההמשך ידוע לכולנו, ובעדנו תהיה כיצד זה עלה ברגלי המכבים להכריע בהרי- פעת-הככרה ללואזן (12.000 צופים + הקונסול הישראלי) את מחזיקי הגביע השי- וויצרי בשיעור 1:2 (0:2 במחצית), והנהג- תם שברנו בתחילת השבוע על נצחון שני, והפעם בלוצרן, בתוצאה המכרעת של 2:5 (1:2).

"האגף השמאלי האיום"

שני משחקים אלה הפכו את הקערה על פיה, וגם הראדיו השווייצר נאלץ לשנות את טעמו ופיוזר שפע שבחים לקבוצה הישר- ראלית בכללה, ובפרט ל"אגף השמאלי הא- יים" — כדבריו -- שחולל נפלאות במגרש ושמ לא פעם ללעג את המגינים והשוער גם יחד. אכן, מתוך שבעת השערים בשני המשחקים הראשונים, נפלו שלשה בחלקם של המקשר השמאלי צבי סטודינסקי (2) והקיצוני השמאלי יונה פוקס (1). נותרו למכבים עוד שני משחקים בלי- וויץ, האחד בברן, בליל ד' (משחק-לשני לאור זרקורים) והשני בבאזל. תהיינה תר- צאות המשחקים אשר תהיינה, אין בכוחן לשנות את הרושם העז שעשו בחורינו.

כדורעף: מי ישפוט?

היהסכם בין "מכבי" ו"הפועל" בדבר שיתוף פעולה במכביה היה נתון השבת בסכנה רצינית. ברגעים שקדמו לתחרות- הגומלין בכדורעף בין שתי הנבחרות. לאחר משחק-המבחן הראשון, לפני כש- בועיים בחולון, שנסתיים בנצחוננו של "הפועל" (0:2), נפגשו הקבוצות שנית ברמת-גן — והפעם התרחשו "מאורעות" מעציבים.

האחים יונה (שמאל) ואדי פוקס

בשווייץ אין גזוז

